

Ministerstwo
Spraw Wewnętrznych
i Administracji

KOMENDANT GŁÓWNY
PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ

Sastry
ppm. brzoździej Leszek SUSKC
08.10.2019.

Zatwierdzam, dnia 17.10.2019

MINISTER
SPRAW WEWNĘTRZNYCH
I ADMINISTRACJI

Mariusz Kamiński
Mariusz Kamiński

SPRAWOZDANIE

Z REALIZACJI

PROGRAMU

RATOWNICTWA

I OCHRONY LUDNOŚCI

NA LATA 2014 - 2020

w 2018 roku

Warszawa 2019

Sprawozdanie zostało przygotowane
W Departamencie Ochrony Ludności i Zarządzania Kryzysowego
Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji

Spis treści

Realizacja zadań w ramach Celu 1: Poprawa sprawności funkcjonowania ratownictwa i ochrony ludności.....	5
Kierunek 1.1. Zapewnienie możliwości realizacji działań ratowniczych dla standardu 80 % populacji w czasie poniżej 15 minut.	8
Kierunek 1.2. Wprowadzenie mierników efektywności działania służb ratownictwa i ochrony ludności	9
Kierunek 1.3. Wprowadzenie analiz potrzeb i kosztów w poszczególnych dziedzinach ratownictwa	10
Kierunek 1.4. Wprowadzenie obligatoryjnych mechanizmów współpracy między służbami i podmiotami	10
Realizacja zadań w ramach Celu 2: Wspieranie rozwoju ludzkiego i technicznego społecznych organizacji ratowniczych.....	11
Zlecenie zadań publicznych przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sferze ochrony ludności i ratownictwa.....	11
Kierunek 2.1. Rozwijanie umiejętności ratowniczych w ochotniczych organizacjach ratowniczych.....	19
Kierunek 2.2. Pogłębienie współpracy pomiędzy wszystkimi państwowymi jednostkami oraz organizacjami społecznymi winno doprowadzić do bardziej ekonomicznego wykorzystania środków transportu i personelu go obsługującego, w szczególności w przypadkach, gdy niezbędne jest wsparcie działań ratowniczych prowadzonych z ziemi działaniami przy użyciu helikoptera.....	20
Kierunek 2.3. Sprawne i efektywne wykorzystanie potencjału pozarządowych organizacji ratowniczych w niesieniu różnego rodzaju pomocy	21
Kierunek 2.4. Opracowywanie nowych technologii i rozwiązań technicznych wzmacniających bezpieczeństwo działań ratowników i niezawodność urządzeń technicznych.....	21
Realizacja zadań w ramach Celu 3 Doskonalenie umiejętności ratowników oraz kadry dydaktycznej i szkoleniowej w zakresie działań ratowniczych, zarówno w aspekcie teoretycznym, jak i praktycznym.....	24
Kierunek 3.1. Utrzymanie właściwego poziomu finansowania działań szkoleniowych, dokonanie niezbędnych inwestycji infrastrukturalnych oraz zakup odpowiednich narzędzi szkoleniowo – dydaktycznych dla ośrodków szkoleniowych, które szkolą służby zawodowe i społeczne organizacje ratownicze.	24
Kierunek 3.2. Stałe odtwarzanie zasobów sprzętu i materiałów w miarę ich zużywania w działalności szkoleniowej w celu zapewnienia ciągłości procesu szkolenia.....	28
Kierunek 3.3. Włączenie podmiotów PRM w proces szkolenia ratowników w celu poprawy skuteczności udzielania kwalifikowanej pierwszej pomocy.	30
Kierunek 3.4. Stworzenie warunków motywacyjnych do podejmowania przez lekarzy specjalizacji z medycyny ratunkowej oraz do podejmowania przez nich pracy w szpitalnym oddziale ratunkowym i zespołach ratownictwa medycznego z uwagi na braki fachowego personelu medycznego w systemie PRM.	31
Kierunek 3.5. Zwiększenie wykorzystania metod <i>e-learningu</i> w realizacji programów szkoleniowych dla kadr zarówno państwowych, jak i w organizacjach społecznych....	31
Podsumowanie prac w 2018 roku	32

Wstęp

29 kwietnia 2014 roku Rada Ministrów przyjęła Uchwałę w sprawie przyjęcia „Programu Ratownictwa i Ochrony Ludności na lata 2014–2020”¹, zwanego dalej Programem. Zgodnie z Zarządzeniem Nr 66 Prezesa Rady Ministrów z dnia 4 września 2013 roku w sprawie utworzenia Międzyresortowego Zespołu do spraw Opracowania Programu Ratownictwa i Ochrony Ludności na lata 2014–2017, Program jest wspólnym przedsięwzięciem Ministrów: Spraw Wewnętrznych i Administracji, Zdrowia oraz Obrony Narodowej. Obejmuje on kwestie wzajemnych relacji krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego, systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego oraz systemu powiadamiania ratunkowego.

Program Ratownictwa i Ochrony Ludności jest pierwszym dokumentem, który całościowo i kompleksowo opisuje problematykę organizacji działań ratowniczych podejmowanych w celu ochrony życia, zdrowia, mienia i środowiska przez wszystkie podmioty publiczne i społeczne realizujące te zadania. Wskazuje cele, które mają być zrealizowane w sferze ratownictwa i ochrony ludności w latach 2014–2020, warunki ich osiągnięcia oraz podstawowe instrumenty prawne, finansowe i organizacyjne, jakie są do tego niezbędne. Celem strategicznym Programu Ratownictwa i Ochrony Ludności na lata 2014–2020 jest nowoczesna i efektywna ochrona ludności i ratownictwo odpowiadające na wyzwania związane z bezpieczeństwem obywateli.

Program określa następujące cele szczegółowe:

- Cel 1 Poprawa sprawności funkcjonowania ratownictwa i ochrony ludności,
- Cel 2 Wspieranie rozwoju ludzkiego i technicznego społecznych organizacji ratowniczych,
- Cel 3 Doskonalenie umiejętności ratowników oraz kadry dydaktycznej i szkoleniowej w zakresie działań ratowniczych, zarówno w aspekcie teoretycznym, jak i praktycznym.

Realizacja działań oraz przedsięwzięć kluczowych przewidzianych w obrębie każdego z celów przyczynia się do zaspokajania oczekiwań społecznych związanych z dalszą poprawą bezpieczeństwa obywateli (w tym bezpieczeństwa związanego z ochroną ich życia i zdrowia w przypadku nagłych zagrożeń) i efektywniejszą ochroną mienia i środowiska przed złożonymi zagrożeniami związanymi z zagrożeniami katastrofami naturalnymi i spowodowanymi przez działalność człowieka, a także z długofalowym oddziaływaniem czynników klimatycznych i skutków rozwoju cywilizacyjnego (oddziaływanie działalności przemysłowej i infrastruktury technicznej na warunki życia ludzi).

Sprawozdanie zostało przygotowane na podstawie informacji o realizacji zadań w 2018 roku, w ramach Programu Ratownictwa i Ochrony Ludności, nadesłanych przez podmioty realizujące zadania opisane w Programie.

---

¹ Uchwała nr 59/2014 z dnia 29 kwietnia 2014 roku, Komunikat Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 4 listopada 2014 roku o podjęciu przez Radę Ministrów uchwały w sprawie przyjęcia Programu Ratownictwa i Ochrony Ludności na lata 2014-2020 (M.P. poz. 1076).

Realizacja zadań w ramach Celu 1: Poprawa sprawności funkcjonowania ratownictwa i ochrony ludności.

Projekt ustawy o ochronie ludności i obronie cywilnej (kontynuacja)

Opracowany przez Szefa Obrony Cywilnej Kraju projekt ustawy o ochronie ludności i obronie cywilnej uzgodniony wewnątrzresortowo w styczniu 2018 r. wpisany został do *Wykazu prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów* (nr w Wykazie UD 345). Projekt ma na celu uregulowanie problematyki zapewnienia warunków niezbędnych dla ochrony życia i zdrowia oraz podstawowych warunków przetrwania ludzi, współpracy i współdziałania systemów ratowniczych, organów władzy i administracji publicznej, służb i innych podmiotów wykonujących zadania ochrony ludności, usprawnienie koordynowania przyjmowania i udzielania pomocy humanitarnej oraz zagwarantowania odpowiednich zasobów do realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej.

Zarządzanie kryzysowe/Plany zarządzania kryzysowego

W 2018 roku Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji zatwierdził 8 planów zarządzania kryzysowego województw: łódzkiego, wielkopolskiego, mazowieckiego, podlaskiego, dolnośląskiego, warmińsko-mazurskiego, świętokrzyskiego i opolskiego, zgodnie z art. 14 ust. 4 ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym (Dz. U. z 2019 r. poz. 1398). Ponadto w 2018 roku zostały zrealizowane zadania określone w art. 6 ust. 5 i 5a ustawy o zarządzaniu kryzysowym związane z ochroną infrastruktury krytycznej. Wg stanu na dzień 31 grudnia 2018 roku 17 na 18 obiektów systemu ratownictwa miało zatwierdzone plany ochrony IK przez Dyrektora Rządowego Centrum Bezpieczeństwa. W przypadku jednego obiektu prace przedłużyły się ze względu na wydanie nowych wytycznych w zakresie opracowania przedmiotowego dokumentu. Dla 6 obiektów, zgodnie z obowiązkiem zachowania 2-letniego cyklu planistycznego, podjęto prace mające na celu zaktualizowanie planów ochrony IK. Z kolei z powodu zmiany lokalizacji rozpoczęto proces opracowywania nowych planów dla dwóch obiektów.

System powiadamiania ratunkowego

W roku 2018 dołączono do OST 112 na łączach dzierżawionych jednostki Lotniczego Pogotowia Ratunkowego oraz Państwowego Ratownictwa Medycznego. Jednostki te, zgodnie z prowadzonymi przez Policję w 2019 r. projektami inwestycyjnymi, do końca 2019 roku mają być przełączone na nowo wybudowane łącza Skarbu Państwa. Po ich wybudowaniu i przełączeniu nastąpi rezygnacja z łączy dzierżawionych w tych relacjach.

W zakresie systemu powiadamiania ratunkowego w 2018 roku na skutek dogłębnej analizy funkcjonującego od kilku lat systemu postanowiono dokonać przeglądu oraz zmian w zakresie jego organizacji i funkcjonowania i podjęto prace nad projektem ustawy o zmianie ustawy o systemie powiadamiania ratunkowego, w szczególności w zakresie organizacji centrów powiadamiania ratunkowego oraz systemu szkoleń operatorów numerów alarmowych.

W 2018 roku w centrach powiadamiania ratunkowego zarejestrowano łącznie 19.980.709 zgłoszeń przychodzących, z czego aż 8.415.765 (42,12% wszystkich) stanowiły zgłoszenia fałszywe, złośliwe lub niezasadne, a w 6.632.128 przypadkach (33,19% wszystkich) dzwoniący

anulował połączenie przed wplynięciem połączenia na stanowisko operatora numerów alarmowych, tj. w ciągu kilku pierwszych sekund.

Do służb ratunkowych i pomocniczych przekazano informację o 7.001.191 zdarzeniach utworzonych na podstawie zgłoszeń na numer alarmowy 112. Do Policji przekazano informacje o 2.592.452 zdarzeniach alarmowych, do PSP o 581.493, do dysponentów zespołów ratownictwa medycznego - o 4.056.280, a do służb pomocniczych - o 376.559.

W ramach usprawnień systemu powiadamiania ratunkowego, wynikającym z zapisów ustawy o SPR, przełączono numer alarmowy 997 do centrów powiadamiania ratunkowego w całym kraju. W efekcie wszystkie zgłoszenia kierowane do numeru alarmowego 997 w Polsce są obecnie obsługiwane przez centra tak samo, jak zgłoszenia na numer alarmowy 112. Rozwiązanie to pozwoliło na usprawnienie oraz przyspieszenie obsługi zasadnych zgłoszeń alarmowych. W związku z tym liczba zgłoszeń alarmowych w CPR w 2018 r. wzrosła o 983.165 w stosunku do analogicznego okresu w roku poprzednim.

Dodatkowo kontynuowano działania na rzecz rozszerzenia możliwości kierowania zgłoszeń do numeru alarmowego 112 w postaci krótkich wiadomości tekstowych (SMS), która to funkcjonalność dedykowana jest osobom głuchym niemającym możliwości wykonania tradycyjnego połączenia telefonicznego. W 2018 r. podjęto w MSWiA prace na rzecz dostosowania wyłonionej w drodze konkursu aplikacji mobilnej do wysyłania zgłoszeń alarmowych, w szczególności przez osoby, aby umożliwić im skuteczną komunikację z operatorami numerów alarmowych. Pod koniec 2018 r. rozpoczęto pilotaż wdrożenia aplikacji mobilnej do wysyłania zgłoszeń alarmowych *Alarm112*, w którym uczestniczy zamknięta, wytypowana grupa osób głuchych.

W 2018 r. MSWiA we współpracy z PKP sfinalizowało działania na rzecz przekazywania do Ekspozytur Centrum Zarządzania Ruchem Kolejowym informacji o zgłoszeniach na przejazdach kolejowo – drogowych, co znacznie ułatwia reagowanie w razie wystąpienia zdarzenia oraz zapobieganie tragicznym zdarzeniom. W rezultacie 14 tysięcy przejazdów kolejowo – drogowych zostało oznakowanych specjalnymi odblaskowymi naklejkami zawierającymi dane umożliwiające lokalizację danego przejazdu oraz informację o konieczności połączenia się z numerem alarmowym 112 w razie nagłego zagrożenia życia i bezpieczeństwa.

Wspieranie Państwowego Ratownictwa Medycznego

Ministerstwo Zdrowia podjęło działania, które zapewniły optymalny poziom finansowania świadczeń opieki zdrowotnej udzielanych przez zespoły ratownictwa medycznego, lotnicze zespoły ratownictwa medycznego oraz szpitalne oddziały ratunkowe.

Ministerstwo Zdrowia przekazało na rzecz szpitalnych oddziałów ratunkowych (SOR) kwotę w wysokości 1 472 404 231,00 zł, na Zespoły ratownictwa medycznego (ZRM) kwotę – 2 062 683 000,00 zł, a na potrzeby Lotniczego Pogotowia Ratunkowego (LPR) – 131 133 573,00 zł. Dzięki temu zapewniono finansowanie świadczeń opieki zdrowotnej udzielanych przez te podmioty. Zadania realizowane są na podstawie przepisów ustawy z dnia 8 września 2006 roku o Państwowym Ratownictwie Medycznym (Dz. U z 2017 r., poz. 2195, z późn. zm.)

W ramach osi priorytetowej IX Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014–2020, Działanie 9.1 - *Infrastruktura ratownictwa medycznego* realizowane są projekty dotyczące przebudowy, rozbudowy i wyposażenia istniejących szpitalnych oddziałów ratunkowych oraz tworzenia nowych, modernizacji istniejących centrów urazowych oraz budowy nowych, remontu lądowisk przy jednostkach organizacyjnych szpitali wyspecjalizowanych w udzielaniu świadczeń zdrowotnych niezbędnych dla ratownictwa medycznego, remontu i doposażenia baz Lotniczego Pogotowia Ratunkowego oraz doposażenia śmigłowców w sprzęt umożliwiający loty w trudnych warunkach atmosferycznych i w nocy.

W ramach projektu w 2018 r. podpisanych zostało 111 umów o dofinansowanie na łączną kwotę dofinansowania z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) w wysokości 154 324 283,77 zł, w tym:

- 96 umów na realizację inwestycji w zakresie wsparcia istniejących szpitalnych oddziałów ratunkowych (kwota dofinansowania z EFRR – 48 267 229,38 zł),
- 1 umowa na realizację inwestycji w zakresie modernizacji istniejących centrów urazowych (kwota dofinansowania z EFRR – 3 400 000,00 zł),
- 3 umowy na realizację inwestycji w zakresie utworzenia nowych centrów urazowych (kwota dofinansowania z EFRR – 24 314 765,77 zł),
- 2 umowy na realizację inwestycji w zakresie budowy lub remontu całodobowych lotnisk lub lądowisk dla śmigłowców przy jednostkach organizacyjnych szpitali wyspecjalizowanych w zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych niezbędnych dla ratownictwa medycznego (kwota dofinansowania z EFRR – 1 615 000,00 zł),
- 8 umów na realizację inwestycji w zakresie utworzenia nowych SOR (58 187 648,62 zł),
- 1 umowa na realizację inwestycji w zakresie wsparcia baz Lotniczego Pogotowia Ratunkowego (kwota dofinansowania z EFRR – 18 539 640,00 zł).

Zakończono nabór i ocenę wniosków o dofinansowanie w trybie pozakonkursowym w zakresie wsparcia istniejących Szpitalnych Oddziałów Ratunkowych, ze szczególnym uwzględnieniem stanowisk wstępnej intensywnej terapii (doposażenie). Do dofinansowania wybrano 92 projekty na łączną kwotę dofinansowania z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) w wysokości 37 439 279,17 zł.

Do Wykazu Projektów Zidentyfikowanych w 2018 r. w ramach Działania 9.1 wpisano łącznie 116 projektów:

- 107 projektów dotyczących wsparcia istniejących SOR (roboty budowlane, doposażenie),
- 5 projektów dotyczących utworzenia nowych SOR (roboty budowlane, doposażenie),
- projekt dotyczący utworzenia nowego CU dla dzieci (roboty budowlane, doposażenie),
- 1 projekt dotyczący budowy lub remontu całodobowych lotnisk lub lądowisk dla śmigłowców przy jednostkach organizacyjnych szpitali wyspecjalizowanych w zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych niezbędnych dla ratownictwa medycznego (roboty budowlane, doposażenie),
- 2 projekty dotyczące wsparcia baz Lotniczego Pogotowia Ratunkowego (roboty budowlane, doposażenie).

Inne działania wpisujące się w realizację zadań Celu I

II kwartale 2018 roku w KG PSP dokonano aktualizacji analiz zagrożeń dla wszystkich powiatów i województw. Analizy zagrożeń opracowywane są zgodnie z metodyką oceny zagrożeń gmin i powiatów zawartą w ww. rozporządzeniu. Aktualne informacje na temat zagrożeń występujących na danym terenie wykorzystywane są w procesie planowania, zarówno przedsięwzięć zapobiegających (prewencyjnych), jak i operacyjno-ratowniczych. Wyniki przeprowadzonych analiz wykorzystuje się m.in. na potrzeby ustalania normatywu wyposażania jednostek organizacyjnych PSP oraz planowania operacyjnego w zakresie ratownictwa specjalistycznego. Wykonanie przedmiotowych analiz poprzedza opracowanie procedur postępowania w planach zarządzania kryzysowego i ratowniczych.

W 2018 r., podległy Dowódcy Generalnemu Rodzajów Sił Zbrojnych, Centralny Ośrodek Analizy Skazań, wykonując zadania Centrum Dyspozycyjnego Krajowego Systemu Wykrywania Skazań i Alarmowania (KSWSiA) zaktualizował *Plan współdziałania jednostek organizacyjnych wchodzących w skład jednolitego Krajowego Systemu Wykrywania Skazań i Alarmowania*.

W 2018 roku dzięki staraniom Inspektoratu Wojskowej Ochrony Przeciwożarowej oraz delegatur wojskowej ochrony przeciwpożarowej do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego włączono dwie kolejne wojskowe straże pożarne. Obecnie w strukturach systemu funkcjonuje 16 wojskowych straży pożarnych, a 26 planowanych jest do włączenia. Dodatkowo 58 wojskowych straży pożarnych regularnie udziela pomocy Państwowej Straży Pożarnej w ramach zawartych porozumień. W 2018 roku siły i środki wojskowych straży pożarnych brały udział w 3149 zdarzeniach (wzrost w stosunku do roku poprzedniego o 31%).

W Centrum Doktryn i Szkolenia Sił Zbrojnych (CDiSZ SZ) w 2018 r. w oparciu o wnioski wynikającej z udziału Sił Zbrojnych RP w usuwaniu skutków nawałnic w sierpniu 2017 r. rozpoczęto prace dotyczące analizy na temat *Wewnętrznych i zewnętrznych procesów informacyjnych w czasie uruchamiania i realizacji zadań przez wydzielone siły i środki SZ RP w ramach zarządzania kryzysowego* (ID 636). Przedmiotowa analiza dotyczy współdziałania Sił Zbrojnych RP z organami administracji publicznej i pozostałymi służbami w kontekście ustawy o zarządzaniu kryzysowym.

Kierunek 1.1. Zapewnienie możliwości realizacji działań ratowniczych dla standardu 80 % populacji w czasie poniżej 15 minut.

Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej oraz komendy wojewódzkie PSP dążą do zwiększenia sprawności interwencji podmiotów ratowniczych Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego. Dzięki realizacji tego zadania minimalizowany jest średni czas oczekiwania na przyjazd służb ratowniczych do miejsca zdarzenia. Jest to jedno z podstawowych oczekiwań społecznych w stosunku do służb ratowniczych. Uzyskana wartość miernika oceniana w kontekście społecznych oczekiwań i aspekcie efektywności jest w pełni satysfakcjonująca w ramach wyznaczonego celu. Podkreślić należy, iż wartość wskaźnika jest uzależniona od stanu organizacyjno-technicznego jednostek KSRG do podjęcia działań ratowniczych w analizowanym okresie. Stan organizacyjno-techniczny wynika z liczby jednostek KSRG zabezpieczających analizowany obszar, ich rozmieszczenia oraz stanu technicznego pojazdów gaśniczych, jak również dyspozycyjności jednostek OSP. Systematyczny wzrost liczby OSP w KSRG wraz z jednoczesną poprawą stanu technicznego

pojazdów gaśniczych oraz większa dyspozycyjność tych jednostek ma znaczący wpływ na czas dotarcia do miejsca zdarzenia. W 2018 roku Komendant Główny PSP włączył 70 jednostek OSP do KSRG. 2 jednostki Wojskowej Straży Pożarnej oraz 1 zakładowej straży pożarnej i 1 lotniskowej służby ratowniczo-gaśniczej do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego. Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej wraz z Komendami Wojewódzkimi PSP dokonał analizy i obliczenia miernika, przy wykorzystaniu „Metodyki szacowania procenta populacji objętej czasem dojazdu (na przykładzie 15 min.) jednostek ochrony przeciwpożarowej, jako element analizy zabezpieczenia operacyjnego i planów ratowniczych” wg stanu sieci dróg na koniec grudnia 2018 r. oraz danych z Narodowego Spisu Powszechnego z 2011 r. Wartość miernika wynosi – 84,63% i przewyższa on poziom zakładany na 2020 rok (80%).

Kierunek 1.2. Wprowadzenie mierników efektywności działania służb ratownictwa i ochrony ludności.

Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej wdrażał mechanizmy kontroli jakości działań i dokumentacji. Harmonogram realizacji zadań wynikał z „*Planu nadzoru dydaktycznego*” na dany rok. W planie nadzoru na 2018 roku zaplanowano do realizacji 102 przedsięwzięcia, zrealizowanych zostało 100, co daje wynik 98%. Uzyskano tym samym doskonalenie kadr dydaktycznych, optymalizację procesu kształcenia, szkolenia i doskonalenia zawodowego.

Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej, by określić standardy ratownicze, z uwzględnieniem organizacji szkolenia i doskonalenia ratowniczego, realizował „*Program rozwoju szkół i ośrodków szkolenia PSP na lata 2015-2020*”. W 2018 roku zatwierdzono i wdrożono do realizacji:

- „Program szkolenia specjalistycznego z zakresu bezpieczeństwa działań podczas katastrof budowlanych”;
- „Skrypt do szkolenia z ratownictwa technicznego realizowanego przez KSRG w zakresie podstawowym”;
- „Skrypt do szkolenia z zakresu ratownictwa na obszarach wodnych realizowanego przez KSRG w zakresie podstawowym”;
- „Skrypt do szkolenia z zakresu ratownictwa na obszarach wodnych realizowanego przez KSRG w zakresie podstawowym. Działania na lodzie”;
- „Skrypt do szkolenia z działań poszukiwawczo-ratowniczych realizowanych przez KSRG w zakresie podstawowym”;

Inne działania:

- opracowano projekt modelowego regulaminu organizacyjnego i minimalnego standardu wyposażenia Ośrodka Szkolenia w KW PSP, które aktualnie są poddane procesowi opiniowania w KG PSP.
- kontynuowano „Program szkolenia podstawowego w zawodzie strażak”, rozszerzony o element praktyki zawodowej.
- realizowano szkolenia dla instruktorów doskonalenia zawodowego zgodnie z zatwierdzonym przez Komendanta Głównego PSP procesem wdrożenia „Zasad organizacji doskonalenia zawodowego w PSP”.

- rozpoczęto prace nad opracowaniem pakietu skryptów do prowadzenia zajęć dydaktycznych: ratownictwa chemicznego i ekologicznego oraz z zakresu gaszenia pożarów wewnętrznych.
- rozbudowano internetową „Bazę Wiedzy”, zamieszczoną na stronie internetowej KG PSP, w której znajduje się szereg materiałów dydaktycznych w formie prezentacji, filmów oraz innych materiałów.

W wyniku realizacji tego zadania dokonano optymalizacji jakości kształcenia, szkolenia i doskonalenia zawodowego w Państwowej Straży Pożarnej.

Kierunek 1.3. Wprowadzenie analizy potrzeb i kosztów w poszczególnych dziedzinach ratownictwa.

W celu poprawy sprawności funkcjonowania ratownictwa i ochrony ludności Centrum Naukowo Badawcze Ochrony Przeciwpożarowej im. Józefa Tuliszkowskiego - Państwowy Instytut Badawczy (CNBOP-PIB) realizuje projekt European Network of CBRN Training Centres. W ramach projektu:

- stworzono wstępne wytyczne do metodologii organizacji ćwiczeń z zakresu CBRN,
- opracowano założenia i kluczowe wskaźniki efektywności do stworzenia europejskiej sieci praktyków i ekspertów z obszaru CBRN,
- zidentyfikowano centra szkoleniowe CBRN w Europie, które byłyby zainteresowane uczestnictwem w ww. sieci,
- przeprowadzono serię ćwiczeń terenowych z zakresu CBRN we Francji, Belgii, Włoszech.

Kierunek 1.4. Wprowadzenie obligatoryjnych mechanizmów współpracy między służbami i podmiotami.

W 2018 r. kontynuowano prace związane z budową Ogólnokrajowego Cyfrowego Systemu Łączności Radiowej w standardzie TETRA, który docelowo będzie systemem o zasięgu ogólnokrajowym wykorzystywanym przez służby podległe MSWiA podczas realizacji ustawowych zadań oraz dedykowanym dla pozostałych podmiotów wykonujących zadania z obszaru bezpieczeństwa i obronności państwa, bezpieczeństwa publicznego, ratownictwa i zarządzania kryzysowego. Budowa OCSLR-P w ramach „Programu modernizacji Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Biura Ochrony Rządu (Służby Ochrony Państwa) w latach 2017-2020 – zakłada wdrożenie cyfrowego systemu radiokomunikacyjnego standardu ETSI TETRA w 13 miastach i aglomeracjach. Realizacja powyższego zadania będzie stanowiła pierwszy etap budowy i wdrożenia Ogólnokrajowego Cyfrowego Systemu Łączności Radiowej na obszarze kraju dla służb podległych i nadzorowanych przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Współpraca szkoleniowa pomiędzy Państwową Strażą Pożarną a innymi służbami i podmiotami ratowniczymi (LPR SPZOZ, ŻW, SG, Policja, SOP(BOR), jednostki OSP) realizowana jest na bieżąco, zgodnie z zawartymi umowami, porozumieniami. W 2018 r. nie rozszerzano katalogu umów i porozumień. PSP wykorzystuje potencjał szkoleniowy i jest również organizatorem przedsięwzięć dla współpracujących służb. Obecnie nie występuje potrzeba rozszerzania katalogu służb i podmiotów współpracujących z PSP.

Komenda Główna Państwowej Straży Pożarnej w celu zwiększenia liczby i poszerzenia form wspólnych ćwiczeń, szkoleń, warsztatów i innych sposobów wymiany doświadczeń, transferu

wiedzy i umiejętności, w których aktywny udział biorą służby i podmioty tworzące KSRG, PRM i SPR oraz współdziałające z nim społeczne organizacje ratownicze zrealizowała zadania ujęte w „*Planie nadzoru dydaktycznego na rok 2018*”. Do 31 grudnia 2018 rok zaplanowano do realizacji 102 przedsięwzięcia, natomiast zrealizowanych zostało 100, co daje wynik 98%.

SGSP, tworząc konsorcjum z Federalnym Biurem ds. Ochrony Ludności, Planowania i Zarządzania Kryzysowego Niemiec (BBK), Ministerstwem Spraw Wewnętrznych Austrii (BM.I) oraz Dyrektoriatem Generalnym Zarządzania Kryzysowego Rumunii (IGSU), przygotowała i zrealizowała kursy Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności: High Level Coordination (HLC) oraz Course on Negotiations and Decision Making (CND). Konsorcjum zawarło kontrakt z Komisją Europejską na realizację kursów Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności do 2020 roku. W 2018 roku zorganizowane zostały 4 kursy HLC i 3 CND. Przeszkolono ok. 110 międzynarodowych ekspertów Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności w ramach kursów realizowanych przez konsorcjum.

Szkoła Aspirantów Państwowej Straży Pożarnej w Poznaniu we współpracy z KG PSP oraz KW PSP w Szczecinie przygotowała zaplecze logistyczne dla 60 ratowników uczestników krajowych ćwiczeń ratowniczych „AZOTY-2018”. Przeszkolono ratowników-kadetów do obsługi logistycznej namiotów oraz kontenera sanitarnego. Z uwagi na fakt, że ratownikami są uczniowie I oraz II rocznika, zachodzi konieczność zatrudniania dobrze wyszkolonej kadry zawodowej, która nadzoruje pracę słuchaczy i na bieżąco koryguje ew. błędy. Cykl przygotowawczy każdego roku jest powtarzalny, na co wpływ ma nowy nabór słuchaczy. W związku z tym zachodzi konieczność corocznych dodatkowych ćwiczeń doskonalących, wdrażających słuchaczy do pracy w centralnym odwodzie operacyjnym.

Spostrzeżenia i trudności w realizacji zadań Celu 1

- KG PSP wskazuje, iż utrudnienia podczas realizacji zadania *Poprawa jakości prowadzonych działań ratowniczych* opisanego wskaźnikiem realizacji *stosunek (wyrażony w %) akcji ratowniczych poddanych analizie do liczby zdarzeń wymagających opracowania analizy w zakresie prowadzonych działań ratowniczych* spowodowane są brakiem spójności posiadanych danych w SWD PSP z danymi wymaganymi do realizacji zadania.

Realizacja zadań w ramach Celu 2: Wspieranie rozwoju ludzkiego i technicznego społecznych organizacji ratowniczych.

Zlecenie zadań publicznych przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sferze ochrony ludności i ratownictwa

Ochotnicze Straże Pożarne

Dotacje dla OSP z budżetu państwa w 2018 roku na dofinansowanie zadania publicznego pod tytułem „*Przygotowanie jednostek ochotniczych straży pożarnych do działań ratowniczo-gaśniczych*” przekazywane były na zasadach określonych w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych oraz na podstawie:

- zakresu przedmiotowego dotacji oraz podziału dotacji dla jednostek OSP (z podziałem kwot na województwa), zatwierdzonych przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w dniu 29 marca 2018 roku.

- szczegółowego trybu i zasad udzielania dotacji dla jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych, zatwierdzonego przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w dniu 29 marca 2018 roku;
- upoważnienia z dnia 19 kwietnia 2017 roku Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji dla Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej do zlecenia na podstawie umów, w imieniu Ministra, jako dysponenta części budżetowej 42, jednostkom OSP lub związkowi OSP realizacji zadań publicznych, obejmujących przygotowanie ochotniczych straży pożarnych do działań ratowniczo-gaśniczych, w tym do przyznawania dotacji celowych na wsparcie realizacji tych zadań;

Dodatkowo, w dniu 25 kwietnia 2018 roku Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji upoważnił również zastępców Komendanta Głównego PSP do zlecenia, na podstawie umów, jednostkom ochotniczej straży pożarnej lub związkowi ochotniczych straży pożarnych realizacji zadań publicznych, obejmujących przygotowanie ochotniczych straży pożarnych do działań ratowniczo-gaśniczych, w tym do przyznawania dotacji celowych na wsparcie realizacji tych zadań z budżetu państwa, cz. 42 - Sprawy wewnętrzne.

Ogólna kwota dotacji na 2018 rok na ochotnicze straże pożarne wynosiła 53 635 000 zł, w tym:

- „Program modernizacji Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Ochrony Państwa w latach 2017-2020” - 41 400 000 zł, w tym wydatki bieżące - 18 025 000 zł oraz wydatki majątkowe - 23 375 000 zł;
- Dofinansowanie obozów Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych Turnieje Wiedzy Pożarniczej i zawody sportowo-pożarnicze według regulaminu CTIF (wydatki bieżące) - na kwotę 3 000 000 zł;
- Zakup sprzętu i usług związanych z przygotowaniem OSP do działań ratowniczo-gaśniczych - 9 235 000 zł, w tym wydatki bieżące - 250 000 zł oraz wydatki majątkowe - na kwotę 8 985 000 zł.

Na prośbę Komendanta Głównego PSP, Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji w dniu 21 listopada 2018 roku wyraził zgodę na zmianę przeznaczenia niewykorzystanej dotacji na dofinansowanie obozów Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych w wysokości 13 053,56 zł na zakup sprzętu do działań ratowniczo-gaśniczych dla jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych.

Ratownictwo górskie i wodne

W 2018 roku na realizację zadań z zakresu ratownictwa górskiego i wodnego została zaplanowana kwota 14.650 tys. zł, w ramach wydatków bieżących. Na szkolenia ratowników wodnych zaplanowano 150 tys. zł. Natomiast na zadania z zakresu ratownictwa górskiego zaplanowano 14.500 tys. zł. W trakcie realizacji zadań z zakresu ratownictwa górskiego dokonano zmian planowanych wydatków na ratownictwo górskie. Ostatecznie przeznaczono na ten cel kwotę 15.454.000 zł (w tym w ramach wydatków bieżących 15.163.660 zł oraz w ramach wydatków majątkowych 290.340 zł). W 2018 roku Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji, działając na podstawie art. 17 ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie i ratownictwie w górach i na zorganizowanych terenach narciarskich (Dz. U. Nr 208, poz. 1241, z późn. zm.) w związku z art. 11 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2016 r. poz. 1817, z

późn. zm.) zlecił w trybie pozakonkursowym, następujące zadania z zakresu ratownictwa górskiego podmiotom uprawnionym do wykonywania ratownictwa górskiego:

- TOPR *powierzenie realizacji zadania publicznego na wykonywanie zadań z zakresu ratownictwa górskiego określonych w ustawie o bezpieczeństwie i ratownictwie w górach i na zorganizowanych terenach narciarskich na terenie Tatr oraz Pasma Spisko – Gubałowskiego, w celu zapewnienia warunków bezpieczeństwa osób przebywających w górach poprzez utrzymanie gotowości kadry ratowników górskich, utrzymanie obsługi administracyjnej, opracowywanie oraz udostępnianie komunikatów lawinowych. Dotacja w wysokości 3.917.253 zł. Środki umożliwiły organizacji zatrudnienie niezbędnej kadry ratowniczej, utrzymanie stacji i punktów ratunkowych, przeprowadzenie wypraw, akcji ratunkowych i interwencji, w tym z użyciem śmigłowca ratowniczego, min. finansowano 37 etatów ratowniczych, zakupiono sprzęt i ekwipunek ratowniczy dla ratowników górskich (70 egzemplarzy bluz, spodni technicznych, toreb transportowych, okularów i gogli, 50 kompletów plecaków z pokrowcami oraz raków półautomatycznych z pokrowcami, po 40 egz. przyrządów zjazdowych i zaciskowych, 30 sztuk uprząży asekuracyjnych, 210 sztuk karabinków zakręcanych, 100 kompletów bielizny termo aktywnej, 260 par skarpet oraz 67 zestawów skiturowych).*
- TOPR *powierzenie realizacji zadania publicznego na wykonywanie zadań z zakresu ratownictwa górskiego określonych w ustawie o bezpieczeństwie i ratownictwie w górach i na zorganizowanych terenach narciarskich poprzez utrzymanie gotowości operacyjnej śmigłowca ratowniczego będącego w dyspozycji TOPR oraz wykonywanie z jego użyciem ratownictwa górskiego na obszarze Tatr, Pasma Spisko – Gubałowskiego, oraz na wezwanie innych służb na obszarach górskich w szczególności południowej Małopolski.*

Dotacja w wysokości **2.751.380 zł** (w tym 290.340,00 zł to wydatki majątkowe). Ze środków dotacji pokryto koszty bieżącej obsługi lotniczo-technicznej, paliwa, ubezpieczenia śmigłowca „Sokół” oraz utrzymania zaplecza dla śmigłowca i załogi. W ramach prac związanych z konserwacjami, przeglądami technicznymi i remontami śmigłowca zrealizowano wszystkie przedsięwzięcia, umożliwiając utrzymanie pełnej sprawności operacyjnej śmigłowca ratowniczego. W ramach wydatków majątkowych w trakcie trwania zadania zrealizowano modyfikację systemu sygnalizacji przeciw-oblodzeniowej, zakup akumulatorów Hakwer, rozrusznika elektrycznego, dajnika wibracji, dajnika przemieszczeń kątowych, wspornika przekładni końcowej.

- GOPR *zapewnienie gotowości ratowniczej na terenie Polski Południowej i realizacja zadań z zakresu ratownictwa górskiego. Dotacja w wysokości 8.785.367 zł. Środki z dotacji umożliwiły GOPR pokrycie kosztów utrzymania kadry ratowników górskich, utrzymania obiektów i ich wyposażenia, utrzymania środków transportu, szkoleń centralnych oraz zakup ekwipunku ratowniczego dla 174 ratowników górskich. Zgodnie z umową ze środków dotacji została sfinansowana również obsługa administracyjna zadania. W trakcie realizacji zadania zapewniono gotowość ratowniczą na terenie Polski Południowej, gwarantując świadczenia ratownicze 24 godziny na dobę na terenie działania Grup Regionalnych GOPR. Utrzymywana była gotowość do podjęcia działań ratowników, sprzętu oraz stacji i punktów ratunkowych. Dyżury pełnione były w 7 Stacjach Centralnych, 14 Stacjach Ratunkowych*

całorocznych, oraz sezonowo w okresach największego obłożenia turystycznego w punktach ratowniczych. Zapewniano bezpieczeństwo osobom przebywającym w górach poprzez niesienie pomocy w sytuacjach zagrożenia życia lub zdrowia. W 2018 roku GOPR zatrudniał 113 ratowników na 108,5 etatach. Prowadził działalność profilaktyczną i edukacyjną turystów oraz grup zorganizowanych poprzez przyjmowanie grup w stacjach, prowadzenie ćwiczeń oraz szkolenia w terenie.

Wdrożenie skutecznych mechanizmów kontroli jakości działań i dokumentacji

Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej we współpracy z Ministerstwem Spraw Wewnętrznych i Administracji realizuje kontrole planowane zgodnie z rocznym planem kontroli według zasad wynikających z ustawy o kontroli i przepisów szczegółowych z uwzględnieniem standardów przyjętych w PSP. W 2018 r. zrealizowano 100 % planowanych działań. Dostarczyło to Komendantowi Głównemu Państwowej Straży Pożarnej obiektywnej oceny przestrzegania prawidłowości funkcjonowania i wykonywania zadań przez organy i jednostki organizacyjne Państwowej Straży Pożarnej w dziedzinie ochrony przeciwpożarowej, ratownictwa i ochrony ludności.

Inne działania wspierające społeczne organizacje ratownicze

W 2018 roku odbyły się dwa posiedzenia Rady ds. Ratownictwa przy Ministrze Spraw Wewnętrznych i Administracji, jako organu opiniodawczo-doradczego ministra w zakresie ratownictwa górskiego i wodnego, ochrony przeciwpożarowej. W jej skład wchodzi m.in. przedstawiciele podmiotów uprawnionych do wykonywania ratownictwa górskiego i wodnego, ZG OSP, Policji, Państwowej Straży Pożarnej, związku gmin wiejskich RP, związku miast polskich. W trakcie posiedzeń koncentrowano się przede wszystkim na omówieniu stanu przygotowań podmiotów do letniego i zimowego sezonu turystycznego oraz podsumowaniu działań tych podmiotów na obszarach górskich i wodnych w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa osobom z nich korzystającym. Omówione zostały również działania Policji i Państwowej Straży Pożarnej w okresie letnim i zimowym 2018 roku.

W 2018 roku - mając na względzie doświadczenia z nawałnic w sierpniu 2017 roku oraz kierując się potrzebą wzmocnienia poziomu bezpieczeństwa dzieci i młodzieży wypoczywających na letnich obozach harcerskich w okresie wakacyjnym w dniu 21 czerwca 2018 roku podpisano „*Protokołu uzgodnień w zakresie wzmocnienia bezpieczeństwa na obozach harcerskich pod namiotami*”. Sygnatariuszami ww. Porozumienia byli: Policja, Państwowa Straż Pożarna, Dyrektor Generalny Lasów Państwowych oraz Związek Harcerstwa Polskiego, Związek Harcerstwa Rzeczypospolitej, Stowarzyszenie Harcerskie, Royal Ranger Polska, Niezależny Krąg Instruktorów Harcerskich „Leśna Szkołka”, Stowarzyszenie Harcerstwa Katolickiego "Zawisza" Federacja Skautingu Europejskiego, Stowarzyszenie Skauci Króla.

Współpraca organizacji harcerskich i służb, a także podpisanie ww. Porozumienia przyczyniły się do usprawnienia m.in. łączności między obozami harcerskimi i służbami ratowniczymi. W 360 przypadkach Państwowa Straż Pożarna udostępniła harcerzom swoje radiotelefony. W 35 przypadkach Straż Pożarna podejmowała różne interwencje, w tym w jedenastu, ze względu na silny wiatr lub ulewny deszcz, pomagała ewakuować obozy. Każdy komendant obozu był w stałej łączności z komendą powiatową Państwowej Straży Pożarnej. Podobne

wsparcie harcerze uzyskali ze strony Policji, która odwiedzała obozy i zwracała uwagę na bezpieczeństwo pieszych uczestników ruchu drogowego, a także bezpieczeństwo związane z dojazdami do miejsc kolonii i obozów.

W ramach działań prewencyjnych Państwowa Straż Pożarna realizowała działania profilaktyczne w ponad 780 ośrodkach kolonijnych i obozach, w których wypoczywało ponad 100 tysięcy uczestników. Najważniejsze działania prewencyjne na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa dzieci i młodzieży wypoczywających w okresie wakacyjnym to: przeprowadzenie wizytacji/rozpoznanie terenów przeznaczonych na obozy, ustalanie sposobów i zasad łączności z obozami (w tym z użyciem radiotelefonów PSP), sprawdzenie sposobów wdrożenia na obozach zasad bezpieczeństwa i postępowania na wypadek zagrożenia, weryfikacja warunków i organizacji ewakuacji na terenie obozów. Duże znaczenie przywiązywano także do edukacji kadry i uczestników, których uczono jak radzić sobie w niebezpiecznych sytuacjach np. w czasie pożaru, wichury czy zdarzeń nad wodą. Dzięki temu nie odnotowano żadnych negatywnych zdarzeń podczas sezonu wakacyjnego 2018.

Zgodnie z postanowieniami art. 1 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji oraz Zarządzenia nr 1386 Komendanta Głównego Policji z dnia 17 listopada 2009 r. w sprawie metod i form wykonywania zadań przez policjantów pełniących służbę na wodach i terenach przywodnych (Dz. Urz. KGP z 2013 r. poz. 71, z późn. zm.), Policja zobowiązana jest do podejmowania działań na rzecz bezpieczeństwa i porządku publicznego na wodach przeznaczonych do powszechnego korzystania, w tym morskich wodach wewnętrznych oraz morzu terytorialnym. Do podstawowych zadań realizowanych przez Policję w tym obszarze należy:

- zapobieganie popełnianiu przestępstw i wykroczeń;
- zapobieganie zachowaniom mogącym stanowić zagrożenie dla bezpieczeństwa osób i mienia lub naruszającym porządek publiczny na wodach i terenach przywodnych;
- zapobieganie wypadkom utonięć i ratowanie ludzi.

Corocznie przed sezonem wakacyjno-urlopowym organizowane są *Ogólnopolskie Zawody Funkcjonariuszy Policji w Ratownictwie Wodnym*, które mają na celu umożliwienie podwyższenia sprawności fizycznej funkcjonariuszy, skonfrontowania swoich umiejętności i doprecyzowania wspólnych standardów z zakresu taktyki ratownictwa wodnego. Podczas Zawodów organizowane są narady służbowe kierownictwa Wydziału Prewencji Biura Prewencji KGP z naczelnikami wydziałów prewencji komend wojewódzkich/Stołecznej Policji, które w głównej mierze poświęcone są problematyce bezpieczeństwa na wodzie.

Biuro Prewencji KGP corocznie sporządza *Informację na temat funkcjonowania Policji na wodach i terenach przywodnych w tym dotyczącą utonięć osób* oraz po okresie wakacyjnym *Informację dotyczącą utonięć osób odnotowanych w okresie wakacyjno-urlopowym*,

Do podejmowania przez Policję działań na wodach i terenach przywodnych oraz analizy miejsc niebezpiecznych nad wodą służy m.in. serwis internetowy pn. *Krajowa Mapa Zagrożeń Bezpieczeństwa* (KMZB) zawierający (do listopada 2018 r.) m.in. takie kategorie zagrożeń jak: „dzikie kąpieliska”, „miejsca niebezpieczne na terenach wodnych” oraz „utonięcia”. W listopadzie 2018 r. w wyniku audytu wewnętrznego Policji dokonano ewaluacji kwalifikacji kategorii zagrożeń w KMZB i w miejsce 3 kategorii zagrożeń: tj. „dzikie kąpieliska”, „miejsca

niebezpieczne na terenach wodnych” oraz „utonięcia” wprowadzono jedną kategorię – „miejsca niebezpieczne nad wodą”. KMZB należy traktować, jako istotny element procesu zarządzania bezpieczeństwem publicznym realizowanym w partnerstwie społecznym, który może być wykorzystywany m.in. przy podejmowaniu decyzji dotyczących alokacji sprzętowo-kadrowych sił policyjnych, powoływania „sezonowych komórek” wodnych, współpracy z podmiotami działającymi na rzecz ratownictwa wodnego, jednostkami samorządowymi itp. Około 5 milionów odsłon, 1.5 miliona użytkowników, oraz ponad 980.000 dokonanych zgłoszeń (stan na 31.12.2018 r.), świadczy o dużej popularności tego serwisu internetowego.

Współpraca Policji z podmiotami uprawnionymi do wykonywania ratownictwa wodnego

Komendanci wojewódzcy/Stołeczny Policji, jak też komendanci powiatowi/miejscy/rejonowi Policji, na mocy obowiązujących w tym zakresie przepisów (§ 8 zarządzenia nr 17 Komendanta Głównego Policji z dnia 14 maja 2014 r. w *sprawie metod i form wykonywania w Policji zadań w zakresie legislacji, pomocy prawnej i informacji prawnej* – Dz. Urz. KGP z 2014 r. poz. 38, z późn. zm.) mogą zawierać porozumienia na poziomie lokalnym z każdym z podmiotów, który uzyskał zgodę MSWiA na wykonywanie ratownictwa wodnego. Powyższa współpraca przekłada się m.in. na współpracę w następujących obszarach:

- ratowanie życia i zdrowia ludzkiego na wodach śródlądowych i w kąpieliskach morskich;
- podejmowanie akcji ratowniczych w celu ratowania mienia oraz środowiska naturalnego;
- prowadzenie działań profilaktycznych z zakresu bezpieczeństwa nad wodą;
- prowadzenie rozpoznania w zakresie zmian ukształtowania brzegów, nurtów i dna akwenów w celu określenia warunków kąpieli, nawigacji i miejsc niebezpiecznych;
- prowadzenie szkoleń ze znajomości obowiązujących przepisów na wodach i ratownictwa wodnego.

Działania Policji na rzecz bezpieczeństwa na zorganizowanych terenach narciarskich

Działania na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa i porządku publicznego na zorganizowanych terenach narciarskich policjanci realizują zgodnie z postanowieniami *zarządzenia nr 1834 Komendanta Głównego Policji z dnia 3 grudnia 2010 r. w sprawie metod i form wykonywania zadań przez policjantów pełniących służbę patrolową na zorganizowanych terenach narciarskich* (Dz. Urz. KGP Nr 12, poz. 74, z późn. zm.).

Pełniąc służbę patrolową na tych terenach realizują zadania również w oparciu o treść *zarządzenia nr 768 Komendanta Głównego Policji z dnia 14 sierpnia 2007 r. w sprawie form i metod wykonywania zadań przez policjantów pełniących służbę patrolową oraz koordynacji działań o charakterze prewencyjnym* (Dz. Urz. KGP z 2018 r., poz. 108).

W odniesieniu do działań podejmowanych przez Policję, wpisujących się w realizację zadań wynikających z zapisów *ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie i ratownictwie w górach i na zorganizowanych terenach narciarskich* (Dz. U. z 2011 r. Nr 208, poz. 1241, z późn. zm.) wskazać należy, że zgodnie z treścią art. 19 cyt. ustawy za zapewnienie warunków bezpieczeństwa osób przebywających na zorganizowanych terenach narciarskich odpowiada zarządzający tymi terenami. Policja natomiast, jako formacja wiodąca w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa i porządku publicznego, powołana do realizacji takiego zadania w myśl zapisów *ustawy o Policji*, również podejmuje działania w zakresie zapewnienia

bezpieczeństwa oraz współdziałania z odpowiednimi podmiotami działającymi na rzecz ratownictwa górskiego i narciarskiego.

Do służby patrolowej na zorganizowanych terenach narciarskich w roku 2018 skierowanych zostało wzorem lat ubiegłych około 350 funkcjonariuszy. Pełnili oni służbę na stokach narciarskich na terenie województw: małopolskiego, śląskiego, dolnośląskiego, podkarpackiego, łódzkiego, warmińsko-mazurskiego oraz podlaskiego. Do służby na zorganizowanych terenach narciarskich kierowani byli policjanci posiadający dobre umiejętności jazdy na nartach niejednokrotnie posiadający uprawnienia instruktora bądź pomocnika instruktora narciarstwa Polskiego Związku Narciarskiego nabyte dzięki aktywnemu zaangażowaniu Stowarzyszenia Instruktorów i Trenerów Narciarstwa Polskiego Związku Narciarskiego, którego przedstawiciele prowadzą specjalistyczne szkolenia kończące się egzaminem. Policjanci pełniący służbę na zorganizowanych terenach narciarskich odbywają szereg szkoleń, w tym obejmujących zakres wiedzy o ratownictwie górskim, a także obejmujących doskonalenie umiejętności jazdy na nartach, prowadzonych przy współpracy z GOPR i TOPR.

Do podstawowych zadań realizowanych przez Policję na zorganizowanych terenach narciarskich należy w szczególności:

- zapobieganie zachowaniom mogącym stanowić zagrożenie dla bezpieczeństwa osób korzystających ze zorganizowanych terenów narciarskich lub mienia oraz innym zachowaniom naruszającym porządek publiczny;
- ujawnianie i zatrzymywanie na gorącym uczynku sprawców przestępstw i wykroczeń, w tym naruszających przepisy o:
  - bezpieczeństwie osób uprawiających narciarstwo lub snowboard,
  - ochronie przyrody lub środowiska;
- udzielanie pomocy specjalistycznym organizacjom ratowniczym (GOPR, TOPR) podczas ratowania życia i zdrowia ofiarom wypadków na stokach narciarskich.

W ramach działalności informacyjno-edukacyjnej związanej z bezpieczeństwem na zorganizowanych terenach narciarskich podczas ferii zimowych w 2018 roku realizowano II edycję akcji pod nazwą „*Kręci mnie bezpieczeństwo na stoku*”. Akcja trwała do końca marca 2018 roku. Jej celem jest promowanie odpowiedzialnych postaw narciarzy i snowboardzistów, poszerzenie wiedzy na temat odpowiedzialności prawnej związanej z naruszaniem przepisów obowiązujących na stokach oraz upowszechnienie Dekalogu Reguł Międzynarodowej Federacji Narciarskiej. Akcja została objęta patronatem honorowym Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji, a partnerami byli: Polski Związek Narciarski, Stowarzyszenie Instruktorów i Trenerów Narciarstwa PZN, Górskie Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe, Tatrzańskie Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe oraz Fundacja PZU. W ramach akcji „*Kręci mnie bezpieczeństwo na stoku*” przygotowano również konkurs fotograficzno-plastyczny dla dzieci i młodzieży pn. „*Stok nie jest dla bałwanów*”.

W okresie letnim natomiast podjęto inicjatywę przeprowadzenia drugiej edycji ogólnopolskiej akcji informacyjno-edukacyjnej na rzecz bezpieczeństwa osób przebywających na wodach i terenach przywodnych pod nazwą „*Kręci mnie bezpieczeństwo nad wodą*”. Akcja została zainaugurowana na terenie całego kraju w dniu 29 maja i trwała do końca września 2018 roku.

Głównym celem prowadzonych w 2018 r. działań była poprawa bezpieczeństwa osób przebywających w wodzie lub nad wodą. Na jej potrzeby zdiagnozowano obszary problemowe związane z wypoczynkiem na terenach wodnych i przywodnych, wśród których wymieniono kąpiel w miejscu niestrzeżonym lub zabronionym, niedostateczne umiejętności bądź niesprzyjające warunki psychofizyczne; przecenienie swoich umiejętności, brak dostatecznej wiedzy o możliwych zagrożeniach a także szeroko rozumianą nieostrożność podczas przebywania nad wodą. Bezpośrednimi adresatami projektu były osoby przebywające na terenach wodnych i przywodnych – zarówno dzieci, młodzież, jak i osoby dorosłe. W ramach tej akcji, objętej patronatem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz wpisanej do *Harmonogramu realizacji zadań w ramach programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań „Razem bezpieczniej” im. Władysława Stasiaka na lata 2018 – 2020* został przeprowadzony konkurs pod nazwą „*Filmowy przeWODNIK*” na spot filmowy promujący bezpieczne przebywanie w wodzie i na terenach przywodnych.

Lotnicze zabezpieczenie i wsparcie działania innych podmiotów w obszarze bezpieczeństwa i porządku publicznego państwa:

Lotnictwo Policji w 2018 r. zrealizowało łącznie 4213 lotów w czasie 2132 godzin, z czego 182 godziny stanowiły loty poszukiwawcze zaginionych osób i mienia.

Personel lotniczy przygotowując się do zabezpieczenia Szczytu Klimatycznego COP-24 uczestniczył w wielu ćwiczeniach z udziałem statków powietrznych w celu podnoszenia poziomu wykonywanych operacji policyjnych i lotniczych. Ćwiczenia organizowane były wspólnie z pododdziałami antyterrorystycznymi Policji, dzięki czemu funkcjonariusze doskonalili umiejętności z zakresu ratownictwa lotniczego na wypadek wystąpienia klęsk żywiołowych

Lotnictwo Policji, jako służba porządku publicznego współdziała z podmiotami ratowniczymi w ramach systemu poszukiwania i ratownictwa ASAR (Aeronautical Search and Rescue), którego zadaniem jest poszukiwanie i ratowanie statków powietrznych znajdujących się w niebezpieczeństwie, udzielanie pomocy załogom i pasażerom statków powietrznych oraz innym osobom poszkodowanym w wyniku zdarzeń lotniczych, bez względu na przynależność państwową tych statków i osób. Współdziałanie w ramach ASAR jest również realizowane w przypadku zaistnienia konieczności udzielenia dalszej pomocy w realizacji misji poszukiwawczo – ratowniczych przez naziemne siły i środki podmiotów zaangażowanych w działania poszukiwawcze. Koordynację działań w ramach systemu ASAR zapewnia uruchomiony od 25 stycznia 2018 roku cywilno-wojskowy Ośrodek Koordynacji Poszukiwania i Ratownictwa Lotniczego (ARCC) usytuowany w siedzibie Polskiej Agencji Żeglugi Powietrznej.

Do działań wspierających społeczne organizacje ratownicze, jakie realizuje Lotnictwo Policji wpisują się następujące zadania:

- udział w zabezpieczeniach policyjnych prowadzonych akcji ratowniczych w związku z zaistniałymi katastrofami i klęskami żywiołowymi, w tym możliwość wykonania akcji ratowniczej wobec ofiar na terenach trudno dostępnych (użycie lin desantowych do przetransportowania ofiar w miejsca bezpieczne);
- w zakresie ochrony przeciwpożarowej rozpoznanie zagrożeń kompleksów leśnych, przekazywanie informacji o ogniskach pożarów;

- w zakresie zabezpieczenia prewencyjnego porządku na akwenach oraz udziału w akcjach ratowniczych;
- poszukiwanie zwłok za pomocą urządzeń termowizyjnych.

Kierunek 2.1. Rozwijanie umiejętności ratowniczych w ochotniczych organizacjach ratowniczych

Wsparcie organizacji obozów Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych. W 2018 roku umowy na organizację obozów MDP zostały podpisane ze 138 jednostkami OSP oraz 10 Oddziałami Powiatowymi Związku Ochotniczych Straży Pożarnych RP.

Tabela dot. organizacji obozów MDP w poszczególnych województwach:

Lp.	Województwo	Liczba umów	Liczba uczestników	Kwota dofinansowania (zł)
1.	Dolnośląskie	4	367	157 327,00
2.	Kujawsko-Pomorskie	24	502	236 800,00
3.	Lubelskie	5	160	86 935,00
4.	Lubuskie	5	178	91 891,00
5.	Łódzkie	7	190	132 395,00
6.	Małopolskie	20	1 042	413 478,00
7.	Mazowieckie	20	796	296 164,00
8.	Opolskie	3	90	41 902,00
9.	Podkarpackie	2	216	97 316,00
10.	Podlaskie	6	243	131 376,00
11.	Pomorskie	11	731	256 132,00
12.	Śląskie	11	782	256 885,44
13.	Świętokrzyskie	1	231	68 121,00
14.	Wielkopolskie	28	1 152	468 322,00
15.	Zachodniopomorskie	1	80	51 902,00
RAZEM		148	6 760	2 786 946,44

Z uwagi na niezrealizowanie zadania przez dwie jednostki OSP (jedna jednostka OSP całkowicie zrezygnowała z realizacji umowy z powodu niewystarczających środków finansowych na pokrycie wydatków na organizację obozu, druga jednostka OSP nie wykorzystwała części środków dotacji z powodu wycofania się kilku osób z uczestnictwa w obozie), niewykorzystana kwota dotacji na dofinansowanie obozów MDP w wysokości 13 053,56 zł została zwrócona na rachunek Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej. Następnie po uzyskaniu zgody Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji (z dnia 21 listopada 2018 r.) na zmianę przeznaczenia ww. środków, zostały one przekazane do jednostek OSP na realizację zakupu sprzętu do działań ratowniczo-gaśniczych i wyposażenia. Dzięki zmianie przeznaczenia środków dotacja MSWiA w 2018 roku została optymalnie wykorzystana na potrzeby jednostek OSP.

Ratownictwo wodne

W 2018 roku Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji, działając na podstawie art. 13 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie w związku z art. 22 ust. 3 ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 656, z późn. zm.), ogłosił otwarty konkurs ofert na wsparcie realizacji zadania publicznego z zakresu ratownictwa wodnego. W wyniku postępowania konkursowego akceptację zyskały 2 oferty na realizację szkoleń ratowników.

- Legionowskie Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe przeszkoliło 15 osób, z czego 13 osób ukończyło szkolenie z wynikiem pozytywnym i otrzymało zaświadczenia o ukończeniu szkolenia ratowników wodnych;
- Zduńskowolskie Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe przeszkoliło 30 osób, z czego wszyscy uczestnicy ukończyli szkolenie z wynikiem pozytywnym.

Szkolenia przeprowadzono zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 21 czerwca 2012 r. w sprawie szkoleń w ratownictwie wodnym. Na szkolenie ratowników wodnych w ramach wydatków bieżących ostatecznie przeznaczono kwotę **18.800 zł**.

Ratownictwo górskie

Podmioty uprawnione do wykonywania ratownictwa górskiego w ramach swych działań przeprowadzały niezbędne szkolenia ratowników górskich. Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji w ramach dotacji sfinansował przeprowadzone przez Górskie Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe 23 szkolenia centralne i warsztaty specjalistyczne ratowników górskich w zakresie: ratownictwa lawinowego, zastosowania śmigłowca w ratownictwie górskim, w tym również z wykorzystaniem technik linowych, ratownictwa na rzekach górskich, technik alpinistycznych oraz ewakuacyjnych (w tym ewakuacja paralotniarzy z drzew) ratownictwa jaskiniowego i ścianowego oraz ścianowego zimą, prowadzenia działań ratowniczych przy współpracy z psami (w tym praca psów na lawinisku) taktyki poszukiwań w terenie górskim. Ogółem w 2018 roku Zleceniobiorca przeszkolił 425 ratowników.

Kierunek 2.2. Pogłębienie współpracy pomiędzy wszystkimi państwowymi jednostkami oraz organizacjami społecznymi winno doprowadzić do bardziej ekonomicznego wykorzystania środków transportu i personelu go obsługującego, w szczególności w przypadkach, gdy niezbędne jest wsparcie działań ratowniczych prowadzonych z ziemi działaniami przy użyciu helikoptera.

Główne założenia dotyczące wykonywania ratownictwa górskiego przez TOPR na terenie Tatr i Pasma Spisko-Gubałowskiego opisane w programie zostały wykonane. Dotyczy to przede wszystkim sprawy finansowania remontów i przeglądów śmigłowca ratowniczego TOPR. Najpoważniejszym dodatkowym wyzwaniem na lata kolejne związanym z ratownictwem górskim realizowanym przez TOPR w ramach zadania zlecanego przez MSWiA jest zapewnienie środków na rozpoczynające się prace techniczne związane z wymogami przepisów lotniczych (przeglądy i remonty) w nadchodzących latach. Doświadczenia ostatnich lat wskazują, że tylko przy wsparciu śmigłowca bezpośrednio przystosowanego do realizacji

zadań ratownictwa górskiego działania ratownicze w górach mogą być realizowane w krótkim czasie i na właściwym poziomie.

Kierunek 2.3. Sprawne i efektywne wykorzystanie potencjału pozarządowych organizacji ratowniczych w niesieniu różnego rodzaju pomocy

Ratownictwo górskie

Podmioty uprawnione do ratownictwa górskiego w ramach swoich zadań statutowych współpracują z: Lotniczym Pogotowiem Ratunkowym, Strażą Graniczną, Państwową Strażą Pożarną, Policją, Centralną Stacją Ratownictwa Górniczego, Jednostką Ratownictwa Górniczo-Hutniczego KGHM Lubin, Transportowym Dozorem Technicznym.

Ratownictwo wodne

Ratownictwo wodne mogą wykonywać podmioty, które uzyskały zgodę ministra właściwego do spraw wewnętrznych na wykonywanie ratownictwa wodnego oraz wpis do rejestru jednostek współpracujących z systemem Państwowe Ratownictwo Medyczne, o którym mowa w art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym. Minister właściwy do spraw wewnętrznych udziela, w drodze decyzji administracyjnej, zgody na wniosek podmiotu ubiegającego się o jej udzielenie. Decyzja wygasa, jeżeli podmiot, który uzyskał zgodę, w terminie 6 miesięcy od dnia jej wydania nie został wpisany do rejestru jednostek współpracujących z systemem Państwowe Ratownictwo Medyczne

Kierunek 2.4. Opracowywanie nowych technologii i rozwiązań technicznych wzmacniających bezpieczeństwo działań ratowników i niezawodność urządzeń technicznych.

Komenda Główna Państwowej Straży Pożarnej przygotowuje i wdraża do stosowania w PSP nowe rozwiązania ubrań specjalnych wg PN-EN 469 oraz ubrań specjalnych lekkich według EN 15614. Wprowadzono do stosowania nowe przepisy dot. umundurowania strażaków PSP, tj.: rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18 maja 2018 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie umundurowania strażaków Państwowej Straży Pożarnej (Dz. U. z 2018 r. poz. 982), rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18 maja 2018 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wykazu wyrobów służących zapewnieniu bezpieczeństwa publicznego lub ochronie zdrowia i życia oraz mienia, a także zasad wydawania dopuszczenia tych wyrobów do użytkowania (Dz. U. 2018, poz. 984), zarządzenie Nr 9 Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej z dnia 17 lipca 2018 r. zmieniające zarządzenie w sprawie wzorców oraz szczegółowych wymagań, cech technicznych i jakościowych przedmiotów umundurowania, odzieży specjalnej i środków ochrony indywidualnej użytkowanych w Państwowej Straży Pożarnej (Dz. Urz. KG PSP z dnia 17 lipca 2018 r., poz. 18). Zakupiono 5210 kompletów ubrań specjalnych wg nowego wzoru.

Wdrażane jest rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 21 listopada 2014 r. w sprawie szczegółowych zasad wyposażenia jednostek. Uzupełnienie normatywnego wyposażenia jednostek PSP jest realizowane m.in. poprzez zakupy pojazdów, kontenerów i sprzętu w ramach „Programu Modernizacji Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Biura Ochrony Rządu w latach 2017-2020” oraz trzech projektów współfinansowanych ze środków UE, tj.: zwiększenie skuteczności prowadzenia

długotrwałych akcji ratowniczych, usprawnienie systemu ratownictwa w transporcie kolejowym – etap I, usprawnienie systemu ratownictwa na drogach – etap IV.

W ramach dwóch pierwszych projektów zakupiono w 2018 roku łącznie 377 jednostek sprzętowych dla PSP za łączną kwotą 308 466 tys. zł, rozdysponowanych na obszarze całego kraju, w tym m.in.:

- 59 szt. średnich samochodów ratowniczo-gaśniczych w różnych wariantach wykonania i ukompletowania (15 szt. - ze zwiększonym potencjałem ratownictwa kolejowego, 28 szt. - kategorii terenowej, 8 szt. – z modułem proszkowym, 8 szt. – z funkcją cięcia),
- 8 szt. ciężkich samochodów ratowniczo-gaśniczych ze zwiększonym potencjałem ratownictwa kolejowego,
- 12 szt. samochodów z podnośnikiem hydraulicznym SHD 23,
- 38 szt. samochodów z drabiną mechaniczną (SD 30, SD 37 i SD 40),
- 26 szt. średnich samochodów ratownictwa technicznego,
- 9 szt. ciężkich samochodów ratownictwa technicznego,
- 10 szt. autobusów do przewozu ratowników,
- 13 szt. nośników kontenerowych,
- 21 szt. lekkich samochodów rozpoznawczo-ratowniczych z napędem terenowym,
- 20 szt. quadów z lawetą,
- 18 szt. agregatów prądotwórczych przewoźnych na przyczepie (40 kVA i 100 kVA).

W ramach trzeciego projektu przeprowadzono w 2018 roku postępowania o udzielenie zamówień publicznych na dostawę sprzętu dla PSP w kolejnych latach.

W ramach środków przewidzianych w Programie modernizacji zakupiono dla jednostek PSP w 2018 r. m.in.:

- 13 średnich samochodów ratowniczo-gaśniczych,
- 1 ciężki samochód ratowniczo-gaśniczy,
- 26 bezzałogowych statków powietrznych (dronów).

Szkoła Główna Służby Pożarniczej (SGSP) zrealizowała projekt NCBiR: *„Opracowanie innowacyjnego systemu zarządzania bezpieczeństwem obiektów zabytkowych w zurbanizowanych centrach miast”*. Zadanie to realizowane jest we współpracy z Centrum Naukowo Badawczym Ochrony Przeciwpożarowej, Szkołą Aspirantów Państwowej Straży Pożarnej w Krakowie oraz DSC Sp. z o.o. Projekt obejmował opracowywanie nowych technologii i rozwiązań technicznych wzmacniających bezpieczeństwo działań ratowników i niezawodność urządzeń technicznych. Głównym jego wynikiem jest demonstrator technologii ratowniczej i systemu szkoleniowego do zastosowania w pragmatyce Centrum Szkolenia Ochrony Ludności i Dóbr Kultury zawierającego zaawansowane narzędzia teleinformatyczne o wysokim poziomie realizmu symulacji do zastosowań modelowania stanów różnych poziomów i źródeł zagrożeń, oraz zaawansowane systemy teleinformatyczne odzwierciedlające sytuację na poziomie taktycznym i operacyjnym, wspomagające proces dowodzenia akcją ze szczególnym uwzględnieniem specyfiki historycznych dzielnic miast i ich obiektów. Realizację zadania zakończono 21 grudnia 2018 r.

Wyższa Szkoła Policji w Szczytnie (WSPol) we współpracy ze SGSP, Pedagogium Wyższej Szkoły Nauk Społecznych w Warszawie, Uniwersytetem Warszawskim oraz ALTA Sp. z o.o.

realizuje projekt NCBiR budowy systemu informatycznego wspierającego komunikację w Policji i innych służbach podległych Ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych w aspekcie bezpieczeństwa wewnętrznego.

Kolejnym zadaniem realizowanym przez WSPol jest budowa symulatora wspomagającego szkolenie policjantów i umożliwienie nabycia praktycznych umiejętności prowadzenia czynności na miejscu zdarzenia drogowego wraz z dokumentacją techniczną i użytkową. WSPol przy tym zadaniu współpracuje z Akademią Wojsk Lądowych im. generała Tadeusza Kościuszki, Instytutem Technologii Bezpieczeństwa „Moratex” oraz ETC-PZL Aerospace Industries Sp. z o. o., SGSP. Termin zakończenia realizacji zadania wyznaczono na 2021 r.

We współpracy z Centralnym Laboratorium Kryminalistycznym Policji, Politechniką Śląską, SGSP, LASAR Elektronika Antoni Siejca, WSPol opracowuje narzędzia do identyfikacji linii papilarnych związkami organicznymi w fazie gazowej. Zadanie jest w trakcie realizacji, a jego zakończenie planuje się na 2021 rok.

Centrum Naukowo-Badawcze Ochrony Przeciwopozarowej im. Józefa Tuliszewskiego - Państwowy Instytut Badawczy (CNBOP-PIB) realizuje wraz ze SGSP i Advisio Poland Sp. z o. o. projekt badawczy nad opracowaniem prototypu fizycznego symulatora (obektu budowlanego) do szkolenia strażaków oraz inżynierów bezpieczeństwa pożarowego w zakresie oceny wpływu technicznych systemów przeciwpożarowych na sposób prowadzenia działań ratowniczych w obiektach budowlanych. Planowany termin zakończenia prac to 2021 r.

CNBOP-PIB prowadzi również zadanie: „Badania wpływu parametrów elektroakustycznych elementów dźwiękowego systemu ostrzegawczego na właściwości systemu”. Okres realizacji to lata 2015-2019. Efektem realizowanego projektu jest opracowanie wytycznych dla projektantów, dźwiękowych instalatorów systemów ostrzegawczych (DSO).

SGSP, Akademia Marynarki Wojennej im. Bohaterów Westerplatte w Gdyni, ETC-PZL Aerospace Industries Sp. z o. o., „Ślusarstwo” Produkcja-Handel-Uslugi Władysław Radzik, CNBOP-PIB prowadzą prace nad innowacyjnym stanowiskiem badawczo-treningowym „Trenażer LNG” służącym do opracowania taktyki działań z wykorzystaniem sprzętu będącego na wyposażeniu PSP podczas zdarzeń LNG oraz procedur szkoleniowych dla działań jednostek PSP na poziomie operacyjnym. Planowany termin zakończenia prac to 2021 r.

SGSP, CNBOP-PIB, X-code Sp. z o. o. i ABAKUS Systemy Teleinformatyczne Sp. z o. o. realizują projekt mający na celu opracowanie oprogramowania IT wskazującym optymalne doprowadzenie drogi przeciwpożarowej do budynków dla pojazdów jednostek ochrony przeciwpożarowej z uwzględnieniem nowych technologii prowadzenia działań ratowniczo-gaśniczych. Planowany termin zakończenia prac to 2021 r.

Szkoła Główna Służby Pożarniczej we współpracy z organizacjami zagranicznymi realizuje projekt DRIVER+ „Driving innovation in crisis management for European resilience” współfinansowany ze środków 7 Programu Ramowego Badań i Rozwoju Technologicznego

UE, podprogram Bezpieczeństwo. Celem projektu jest wypracowanie kompleksowych sposobów testowania, oceny i wdrażania nowych rozwiązań organizacyjnych, technologicznych i innych w obszarze zarządzania kryzysowego i ochrony ludności w Europie.

Spostrzeżenia i trudności w realizacji zadań Celu 2

- KG PSP w związku z przeprowadzonymi kontrolami wskazuje, że w 12 komendach wojewódzkich i 2 szkołach Państwowej Straży Pożarnej brak jest komórek etatowych ds. kontroli, zapewniających wymaganą jakość kontroli oraz wydajność i skuteczność prowadzonej działalności. Głównym problemem związanym z organizacją czynności kontrolnych jest wysoki poziom fluktuacji kadr wpływający na spadek wydajności i jakości pracy.
- GOPR wskazuje brak środków na zadania inwestycyjne, szczególnie na remonty i modernizację stacji ratunkowych. Niektóre obiekty eksploatowane są od ponad 30 lat i wymagają pilnych remontów i modernizacji w celu doprowadzenia ich do obowiązujących obecnie standardów tak pod względem ratowniczym jak i socjalnym. Do uregulowania również pozostają sprawy niewywiązywania się przez niektóre Parki Narodowe z zapisów ustaw: „o bezpieczeństwie i ratownictwie w górach i na zorganizowanych terenach narciarskich” oraz „o ochronie przyrody” dotyczących przekazywania 15 % wpływów z opłat za wstęp do parku narodowego lub na niektóre jego obszary podmiotom uprawnionym do wykonywania ratownictwa górskiego. Dotyczy to: Parku Narodowego Gór Stołowych i Pienińskiego Parku Narodowego.

Realizacja zadań w ramach Celu 3 Doskonalenie umiejętności ratowników oraz kadry dydaktycznej i szkoleniowej w zakresie działań ratowniczych, zarówno w aspekcie teoretycznym, jak i praktycznym.

Kierunek 3.1. Utrzymanie właściwego poziomu finansowania działań szkoleniowych, dokonanie niezbędnych inwestycji infrastrukturalnych oraz zakup odpowiednich narzędzi szkoleniowo – dydaktycznych dla ośrodków szkoleniowych, które szkolą służby zawodowe i społeczne organizacje ratownicze.

Komenda Główna Państwowej Straży Pożarnej prowadzi bieżący monitoring stanu wydatkowania środków budżetowych, prawidłowego funkcjonowania szkół PSP i realizowanych przez nie zadań.

Komenda Główna Państwowej Straży Pożarnej realizuje „*Program rozwoju szkół i ośrodków szkolenia PSP na lata 2015-2020*”.

Podjęte działania:

- Opracowano projekt modelowego regulaminu organizacyjnego Ośrodka Szkolenia PSP;
- Opracowano projekt minimalnego standardu wyposażenia Ośrodka Szkolenia PSP;
- Kontynuacja działań w obszarze doposażenia poligonów pożarniczych w szkołach PSP.

Termin zakończenia realizacji zadania został wyznaczony na 31 grudnia 2020r.

Przygotowano Program pt. „*Prognozowanie inwestycji PSP w zakresie finansowania europejskiego w latach 2017-2020*”, który został zatwierdzony przez Komendanta Głównego PSP. Zaplanowano wyposażenie w nowoczesny sprzęt dydaktyczny szkół i ośrodków szkolenia PSP. W 2018 r. w Komendzie Główniej Państwowej Straży Pożarnej

przygotowano elementy cząstkowe do opracowania wieloletniego programu rozwoju infrastruktury szkoleniowej.

Centralna Szkoła Państwowej Straży Pożarnej w Częstochowie realizuje szkolenie na potrzeby Państwowej Straży Pożarnej w ramach Dziennego Studium Aspirantów. Szkolenie odbywa się w oparciu o własną bazę dydaktyczną i socjalną a zajęcia realizują wykładowcy - pracownicy szkoły. W 2018 roku świadectwa ukończenia szkoły oraz akty nominacji na stopień młodszego aspiranta otrzymało 90 absolwentów. Kwalifikacyjny Kurs Zawodowy ukończyło 181 osób. Kwalifikacje w zawodzie strażaka uzyskało 134 absolwentów. Kwalifikacje z zakresu kwalifikowanej pierwszej pomocy uzyskało 121 osób (w tym 11 po recertyfikacji). Pozostałe szkolenia realizowane w 2018 roku przez CS PSP w Częstochowie:

- „Szkolenie doskonalące dla strażaków KSRG z zakresu współdziałania z SPZOZ Lotnicze Pogotowie Ratunkowe” - przeszkolono 205 osób,
- „Szkolenie specjalistyczne w zakresie ratownictwa chemicznego i ekologicznego” - kwalifikacje uzyskało 80 strażaków,
- „Szkolenie specjalistyczne w zakresie ratownictwa chemicznego i ekologicznego realizowanego przez ksrg w zakresie podstawowym” - kwalifikacje uzyskało 20 strażaków
- „Prąd elektryczny, a zagrożenia dla strażaków” - przeszkolono 70 strażaków PSP,
- Szkolenia w zakresie transportu towarów niebezpiecznych – przeszkolono 51 strażaków,
- Szkolenia dla kierowców pojazdów uprzywilejowanych” – przeszkolono 174 osoby,
- Szkolenie Inspektorów ochrony przeciwpożarowej” (częściowo w formie e-learningowej) - kwalifikacje do wykonywania czynności w zakresie ochrony przeciwpożarowej przewidzianych dla inspektorów ochrony przeciwpożarowej uzyskały 473 osoby.

Przeprowadzono 583 testy w komorze dymowej (5 testów dla funkcjonariuszy Państwowej Straży Pożarnej (370 testów dla słuchaczy Centralnej Szkoły PSP, 208 dla OSP).

Kolejnym zadaniem realizowanym przez CS PSP w Częstochowie jest szkolenie w zakresie przeciwdziałania zagrożeniom chemicznym, biologicznym, radiologicznym, nuklearnym i wybuchowym (CBRNE). W 2018 roku przeszkolono łącznie 117 strażaków PSP oraz 20 strażaków z Litwy w ramach Programu Współpracy INTERREG V-A Litwa-Polska 2014-2020 dofinansowanego z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

Centralna Szkoła Państwowej Straży Pożarnej w Częstochowie realizuje także szkolenie na potrzeby innych państw:

- szkolenie OPCW w zakresie pobierania próbek substancji chemicznych w warunkach skażenia środowiska przeprowadzono zgodnie z programem nauczania przygotowanym przez Organizację ds. Zakazu Broni Chemicznej. Proces organizacji kursu i jego realizacji przebiegał pod nadzorem Departamentu Polityki Bezpieczeństwa Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Komendy Głównej PSP. Przeszkolonych zostało 15 osób reprezentujących następujące państwa: Argentyna, Barbados, Bułgaria, Kostaryka, Dominikana, Irak, Jordania, Peru, Filipiny, Sri Lanka, Sudan, Maroko, Uganda, Ukraina, Zambia, oraz dwóch strażaków PSP,
- na mocy porozumienia między Komendą Główną PSP w a Komendą Główną Straży Pożarnej Republiki Czeskiej CS PSP w Częstochowie przeprowadziła szkolenia w zakresie pobierania i analizy próbek substancji chemicznych w warunkach skażenia

środowiska (OPCW). Przeprowadzono cykl specjalistycznych szkoleń w dziedzinie ratownictwa przy katastrofach chemicznych i ekologicznych dla strażaków HZS MSK z Republiki Czeskiej. Podczas pięciu szkoleń przeszkolonych zostało 83 strażaków HZS MSK z Republiki Czeskiej.

Szkoła Aspirantów Państwowej Straży Pożarnej w Krakowie w 2018 roku prowadziła szkolenie podstawowe dla nowozatrudnionych pracowników ochrony ludności i obrony cywilnej w województwie, powiecie i gminie. Szkolenie ukończył 34 osoby zaś w szkoleniu instruktorów OC wzięło udział 27 osób.

SA PSP w Poznaniu zorganizowała szkolenia specjalistyczne z zakresu obsługi podręcznego sprzętu hydraulicznego dla żołnierzy z 18 Batalionu powietrznodesantowego oraz *Szkolenie dla żołnierzy Kompanii Narodowych Sił Rezerwowych*. Przeszkolono 160 żołnierzy wchodzących w skład Kompanii Narodowych Sił Rezerwy w zakresie praktycznym z wykorzystania podręcznego sprzętu gaśniczego, ewakuacji osób poszkodowanych z obiektów budowlanych, prezentacji sprzętu wykorzystywanego w działaniach przeciwpowodziowych, udzielania przedlekarskiej pomocy medycznej osobom poszkodowanym.

Pozostałe szkolenia organizowane w 2018 roku przez Szkołę Aspirantów PSP w Poznaniu

- *Szkolenie doskonalące dla strażaków KSRG w zakresie współdziałania z LPR* - przeszkolono 239 strażaków.
- szkolenie organizacji łączności w sieciach radiowych UKF PSP - przeszkolono 83 strażaków.
- szkolenia specjalistyczne i aktualizujące wcześniej zdobyte uprawnienia inspektorów ochrony przeciwpożarowej - przeszkolono 325 osób.
- szkolenia z zakresu udzielania pierwszej pomocy medycznej dla ratowników wchodzących w skład nieetatowych grup ratowniczych w takich firmach jak VEOLIA, MPK Poznań, AQUANET - przeszkolono 198 osób.
- szkolenie z zakresu ochrony przeciwpożarowej oraz udzielania pierwszej pomocy dla pracowników Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oddział Poznań - przeszkolono 22 osoby.
- szkolenie metodyczne z ratownictwa technicznego realizowanego przez KSRG w zakresie podstawowym dla instruktorów doskonalenia zawodowego” - przeszkolono w zakresie teoretycznym oraz praktycznym 85 strażaków - kadre dydaktyczną szkół pożarniczych i ośrodków szkolenia komend wojewódzkich,
- warsztaty „Bezpieczna eksploatacja urządzeń ciśnieniowych i transportu bliskiego” oraz „Prowadzenie działań ratowniczych z udziałem samochodów zasilanych CNG, LNG i LPG”. Warsztaty zrealizowane były przez kadre dydaktyczną Szkoły oraz specjalistów z Urzędu Dozoru Technicznego i firm z branży LNG i CNG. Przeszkolono w zakresie teoretycznym oraz praktycznym 115 strażaków - kadre dydaktyczną szkół pożarniczych, ośrodków szkolenia komend wojewódzkich oraz dowódców specjalistycznych grup ratownictwa technicznego.

Centrum Naukowo Badawcze Ochrony Przeciwpożarowej im. Józefa Tuliszkowskiego - Państwowy Instytut Badawczy (CNBOP-PIB) doskonaliło umiejętności ratowników oraz kadry

dydaktycznej i szkoleniowej w zakresie działań ratowniczych, zarówno w aspekcie teoretycznym jak i praktycznym. W ramach swojej działalności CNBOP-PIB w 2018 r. zrealizowało 2 konferencje naukowo-techniczne oraz 23 szkolenia tematyczne.

W 2018 r. Dowództwo Operacyjne RSZ (DO RSZ) przeprowadziło reorganizację systemu kierowania i koordynacji działań w ramach służby poszukiwania i ratownictwa lotniczego ASAR. W dniu 25 stycznia 2018 r. utworzono Cywilno-Wojskowy Ośrodek Koordynacji Poszukiwania i Ratownictwa Lotniczego (*Aeronautical Rescue Coordination Centre - ARCC*), składający się z Ośrodka Koordynacji Poszukiwania i Ratownictwa Lotniczego (*Rescue Coordination Centre - RCC*) zlokalizowanego w Polskiej Agencji Żeglugi Powietrznej (PAŻP) oraz dwóch wojskowych podośrodków (*Aeronautical Rescue Sub Centre - ARSC*), umiejscowionych w Centrum Operacji Powietrznych - Dowództwie Komponentu Powietrznego (COP-DKP) w Warszawie oraz w Centrum Operacji Morskich - Dowództwie Komponentu Morskiego (COM-DKM) w Gdyni. Głównym zadaniem ARCC jest kierowanie i koordynacja działań poszukiwawczo-ratowniczych w polskim obszarze odpowiedzialności w odniesieniu do załóg i pasażerów statków powietrznych oraz innych osób poszkodowanymi w wyniku zdarzeń lotniczych, bez względu na przynależność państwową tych statków i osób. Zasady współpracy służby ASAR, a podmiotami i służbami zaangażowanymi we wspólną realizację zadań zostały sformalizowane w *Planie Operacyjnym Poszukiwania i Ratownictwa Lotniczego* (Plan ASAR), który po uzgodnieniu przez MSWiA, MON i MSZ został zatwierdzony przez Ministra Infrastruktury, odpowiedzialnego na mocy *ustawy z dnia 3 lipca 2002 r. Prawo lotnicze* za organizację i realizację zadań w tym zakresie. Ogółem w 2018 r. przeprowadzono 74 akcje w zakresie koordynacji działań poszukiwawczo-ratowniczych, w których udział wziął personel ośrodka ARCC. Sumarycznie, w ubiegłym roku w 29 przypadkach użyte zostały lotnicze siły i środki służby ASAR. W 11 przypadkach był to transport medyczny natomiast 13 razy użyto sił ASAR w akcjach poszukiwawczo-ratowniczych. W kolejnych 2 wypadkach użyto lotniczych zespołów poszukiwawczo-ratowniczych (LZPR) w akcjach niezwiązanych z lotnictwem w celu ratowania zdrowia lub życia ludzkiego oraz 3 razy w sytuacjach ćwiczebnych. Personel ośrodka ARCC koordynował działania związane z innymi 35 sytuacjami niebezpiecznymi w polskiej przestrzeni powietrznej. Zaangażowany był w wyjaśnienie ponad 176 sytuacji związanych z niezamkniętym planem lotu (FPL) przez pilotów, które zostały zgłoszone przez działający w PAŻP personel Służb Ruchu Lotniczego (SRL). Ośrodek ARCC pełni także funkcję SPOC Polska (*Search and Rescue Point of Contact*), który odbiera depesze systemu CospasSarsat dotyczące wykrytych przez system sygnałów awaryjnych z nadajników morskich - EPIRB, lotniczych - ELT oraz personalnych - PLB. Ośrodek analizuje każdą depeszę oraz informuje zainteresowane służby. W przeciągu 2018 r. ośrodek odebrał 107 depesz systemu satelitarnego, z czego 5 sygnałów okazało się sygnałami prawdziwymi, wobec których oprócz wyjaśnienia zaistniałej sytuacji należało rozpocząć oraz koordynować działania ratownicze. Wobec pozostałych 102 sygnałów fałszywych, z których większość wynikała przede wszystkim z niewłaściwego obchodzenia się z nadajnikami, personel ośrodka przeprowadził wyjaśnienia oraz opracował i wysłał informacje do systemu CospasSarsat. Ośrodek przyjmuje także wszystkie informacje o planowanych testach nadajników awaryjnych. Informacje te zostają opracowane i w odpowiedniej formie rozesłane do zainteresowanych służb ruchu lotniczego

oraz do CMC Moskwa. W 2018 r. opracowano 325 informacji o testach na częstotliwościach 121,500 MHz i 243MHz dla SRL oraz 519 informacji o testach na częstotliwości „kosmicznej” 406 MHz dla CMC Moskwa. Do zainteresowanych wysłano ogółem 844 informacje na temat testów nadajników awaryjnych.

Głównym zamierzeniem szkoleniowym, w którym udział wziął ośrodek ARCC było ćwiczenie z zakresu przeciwdziałania zagrożeniom terrorystycznym z powietrza oraz ratownictwa lotniczego i morskiego, pk. RENEGADE/SAREX-18/11, zorganizowane w dniach 14-15 listopada 2018 r. przez DO RSZ. Ćwiczenie było swoistym sprawdzeniem zdolności ośrodka ARCC w zakresie prowadzenia i koordynowania działań poszukiwawczo-ratowniczych z użyciem sił i środków służby ASAR, tj. Lotniczych i Naziemnych Zespołów Poszukiwawczo-Ratowniczych, we współdziałaniu z układem pozamilitarnym w ramach funkcjonujących systemów Państwowego Ratownictwa Medycznego i Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego, w tym ze Strażą Graniczną, jak również w zakresie wykorzystania potencjału innych organizacji zajmujących się ratownictwem w Polsce (Polskiego Czerwonego Krzyża, Mazurskiego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego). Wyniki ćwiczenia potwierdziły pełną zdolność ośrodka ARCC do realizacji zadań w ramach ASAR w polskim systemie ratownictwa lotniczego.

W ramach działalności szkoleniowej zorganizowane zostały dwie konferencje, których celem była popularyzacja służby ASAR i działalności ośrodka ARCC w środowisku pozostałych służb i systemów ratowniczych oraz integracja służb operacyjnych zajmujących się problematyką ratownictwa w Polsce.

Kierunek 3.2. Stale odtwarzanie zasobów sprzętu i materiałów w miarę ich zużywania w działalności szkoleniowej w celu zapewnienia ciągłości procesu szkolenia.

„Program rozwoju szkół i ośrodków szkolenia PSP na lata 2015-2020” realizowany jest w ramach Programu modernizacji służb na lata 2017-2020 oraz Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko. Zostały zaplanowane zakupy sprzętowe dla szkół do realizacji działalności dydaktycznej danej placówki edukacyjnej PSP. W ramach Programu modernizacji służb na lata 2017-2020 zostały zarezerwowane środki na doposażenie bazy szkoleniowej PSP. W 2018 roku realizowano zakupy dla Szkoły Podoficerskiej w Bydgoszczy w zakresie ratownictwa wodnego na kwotę 460 000 zł. Zadanie wykonywane będzie do 31 grudnia 2020 roku.

Komenda Główna Państwowej Straży Pożarnej realizowała nadzór dydaktyczny wyznaczony na 2018 rok poprzez organizację przedsięwzięć edukacyjnych zawartych w planie pracy dydaktycznej szkół i ośrodków szkolenia Państwowej Straży Pożarnej. Efektem zadania jest wyszkolona kadra na potrzeby służby oraz innych podmiotów współpracujących.

Realizując program „*Prognozowanie inwestycji PSP w zakresie finansowania europejskiego w latach 2017-2020*” Komenda Główna Państwowej Straży Pożarnej doposażyła szkoły i ośrodki szkolenia PSP w trenażery ogniowe i symulator kolejowy.

W Centralnej Szkole Państwowej Straży Pożarnej w Częstochowie wykonano remont budynku koszarowego wraz z zakupem mebli. Wartość inwestycji to 3 271 000,00 zł finansowana z budżetu państwa oraz z wydzielonego rachunku dochodów własnych. Dzięki temu

w listopadzie 2018 roku Centralna Szkoła PSP uzyskała pokoje mieszkalne z łazienkami dla 200 słuchaczy szkoły uczących się w dziennym systemie skoszarowanym.

W ramach środków budżetowych, a także własnych CS PSP w Częstochowie dokonała w 2018 roku zakupów mających na celu odtworzenie zasobów sprzętu zużytego, a także sprzętu służącego poprawie warunków szkolenia i zapewnienia ciągłości procesu dydaktycznego w tym:

- Zestaw poduszek pneumatycznych składający się z sześciu podzestawów,
- przenośny trenazer gazowy do pożarów grupy B i C - symulator pożaru,
- przyczepka lekka 750 kg dwuosiowa pod quada,
- myjka do masek i aparatów ODO,
- imadło pneumatyczne do konserwacji butli ze sprężonym powietrzem,
- maski powietrzne nadciśnieniowe,
- aparaty powietrzne,
- system monitorowania i nadzoru radiotelefonów,
- radiotelefon Motorola DP 4601 E z mikrofonogłośnikiem,
- pompa membranowa do pompowania paliw,
- latarka dla ratowników,
- ubrania gazoszczelne.

Zakupiony sprzęt będzie wykorzystywany w realizacji zadań dydaktyczno - szkoleniowych, a także przyczyni się do poprawy warunków prowadzonych zajęć i zachowania ciągłości procesu szkolenia.

Szkoła Aspirantów Państwowej Straży Pożarnej w Poznaniu we współpracy z Komendą Główną Państwowej Straży Pożarnej, Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu zrealizowała doposażenie techniczne zasobów sprzętowych w celu zapewnienia ciągłości procesu szkolenia oraz podniesienia gotowości operacyjnej Kompanii Szkolnej Centralnego Odvodu Operacyjnego związanej z przeciwdziałaniem i likwidacją skutków pożarów oraz usuwaniem skutków zagrożeń naturalnych i awarii poprzez zakup samochodu ratowniczo-gaśniczego klasy ciężkiej (1 szt.).

Dzięki współpracy z KG PSP Szkoła w Poznaniu uzyskała także następujące doposażenie techniczne:

- lekki samochód specjalny do przewozu osób (1 szt.),
- lekki samochód osobowy do przewozu osób i sprzętu (2 szt.),
- motopompa pożarnicza M16/8 (1 szt.),
- lampa dookólna i zestaw oświetleniowy (2 szt.),
- piły tarczowe (11 szt.),
- pilarki łańcuchowe (17 szt.),
- węże tłoczne (420szt.),
- zestaw ratowniczych narzędzi hydraulicznych (1 kpl.),
- kamera termowizyjna (1 szt.),
- zestaw poduszek pneumatycznych (3 kpl.),
- motopompa (1 szt.),

- maski do butlowych aparatów powietrznych (100 szt.),
- wielofunkcyjne urządzenie do mycia i suszenia masek (1 szt.).

W roku 2017 Szkoła wskazała na konieczność uzyskania zasobów sprzętowych w następnym roku. W I kwartale 2018 r. zakupiono osobiste dawkomierze promieniowania gamma i neutronowego.

Szkoła Aspirantów Państwowej Straży Pożarnej w Poznaniu realizowała w 2018 r. budowę stanowiska do prowadzenia akcji ratowniczej podczas katastrofy kolejowej. Na poligonie pożarniczym Szkoły wybudowano stanowisko do prowadzenia akcji ratowniczej podczas katastrofy kolejowej składające się z infrastruktury: peron/rampa dla niepełnosprawnych, podwójny tor kolejowy o dł. 100 m, przejazd kolejowy, kolejowa trakcja elektryczna. Inwestycja zapewnia ciągłość procesu szkolenia oraz podnosi gotowość służb ratowniczych krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego podczas prowadzenia działań ratowniczych i gaśniczych w przypadku zdarzeń masowych z dużą liczbą osób poszkodowanych (pasażerski transport kolejowy) oraz związanych z przewozem materiałów i substancji niebezpiecznych (towarowy transport kolejowy)

Kierunek 3.3. Włączenie podmiotów PRM w proces szkolenia ratowników w celu poprawy skuteczności udzielania kwalifikowanej pierwszej pomocy.

Szkolenie na potrzeby MON prowadzone jest w 3 centrach szkolenia - Centrum Szkolenia Marynarki Wojennej w Ustce, Centrum Szkolenia Logistyki w Grudziądzu (Szkoła Specjalistów Pożarnictwa w Grupie) oraz w Wojskowym Centrum Kształcenia Medycznego w Łodzi. Szkolenie realizowane jest przez wykwalifikowaną kadrę dydaktyczną, która stale podnosi swoje kwalifikacje i umiejętności praktyczne. Centra szkolenia dysponują nowoczesną bazą szkoleniową o zróżnicowanej specyfice umożliwiającej prowadzenie zajęć z wykorzystaniem nowoczesnych trenażerów czy symulatorów wysokiej wierności. Zasoby sprzętowe i materiałowe w miarę ich zużywania są stale uzupełniane zgodnie z procedurami zaopatrywania Sił Zbrojnych RP. Centra posiadają wewnętrzny system oceny ewaluacji szkolenia. Uczestnicy kursów KPP są poddawani ocenie przed rozpoczęciem kursu i po jego zakończeniu. Ankiety ewaluacyjne, dzięki cennym ocenom kursantów wpływają również pozytywnie na podnoszenie poziomu kursów i efektywności szkolenia.

Na podstawie rocznych sprawozdań z realizacji szkolenia w 2018 r. we wszystkich centrach szkolących na potrzeby MON zrealizowano łącznie 36 edycji kursu KPP, w tym:

- 16 edycji w Wojskowym Centrum Kształcenia Medycznego w Łodzi;
- 17 edycji w Centrum Szkolenia Marynarki Wojennej w Ustce;
- 7 edycji w Centrum Szkolenia Logistyki w Grudziądzu.

Łącznie na kursach KPP prowadzonych w centrach szkolących na potrzeby MON przeszkolono 1074 żołnierzy i pracowników wojska.

Dodatkowo, w ramach przygotowania żołnierzy i pracowników wojska do egzaminu recertyfikującego uprawnienia, w CSL w Grudziądzu prowadzone były czterodniowe szkolenia przygotowujące do egzaminu potwierdzającego posiadanie tytułu Ratownika. Łącznie odbyło się 20 edycji szkolenia przygotowującego do recertyfikacji, podczas których przygotowano 512 żołnierzy i pracowników wojska.

Kierunek 3.4. Stworzenie warunków motywacyjnych do podejmowania przez lekarzy specjalizacji z medycyny ratunkowej oraz do podejmowania przez nich pracy w szpitalnym oddziale ratunkowym i zespołach ratownictwa medycznego z uwagi na braki fachowego personelu medycznego w systemie PRM.

Minister Zdrowia monitoruje rozwiązania usprawniające system specjalizacji lekarskich poprzez skrócenie okresu uzyskiwania tytułu specjalisty. Wspierany jest w realizacji tego zadania przez Wojewodów, Centrum Medyczne Kształcenia Podyplomowego, Centrum Egzaminów Medycznych. Według Centralnego Rejestru Lekarzy i Lekarzy Dentystów Rzeczypospolitej Polskiej prowadzonego przez Naczelną Radę Lekarską, liczba lekarzy specjalistów (tj. lekarzy posiadających specjalizację II stopnia lub tytuł specjalisty w danej dziedzinie medycyny) w dziedzinie medycyny ratunkowej wynosi 1004 lekarzy wykonujących zawód (stan na dzień 31 grudnia 2018 r.).

Na postępowania kwalifikacyjne w 2018 r. w dziedzinie medycyny ratunkowej Minister Zdrowia przyznał łącznie 199 miejsc rezydenckich. Aktualnie uprawnienia do prowadzenia szkolenia specjalizacyjnego w dziedzinie medycyny ratunkowej posiadają 162 jednostki dysponujące 950 miejscami szkoleniowymi. Prowadzenie naboru na specjalizację oraz realizacja szkolenia specjalizacyjnego lekarzy w dziedzinie medycyny ratunkowej odbywa się w oparciu o aktualnie obowiązujące przepisy, tj. ustawę z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty (Dz. U. z 2015 r. poz. 464, z późn. zm.) oraz rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 2 stycznia 2013 r. w sprawie specjalizacji lekarzy i lekarzy dentystów (Dz. U. z 2013 r. poz. 26). Zadanie to realizowane jest w systemie ciągłym. W wyniku tych działań następuje wzrost liczby lekarzy posiadających tytuł specjalisty w dziedzinie medycyny ratunkowej.

Kierunek 3.5. Zwiększenie wykorzystania metod e-learningu w realizacji programów szkoleniowych dla kadr zarówno w służbach państwowych, jak i w społecznych organizacjach ratowniczych.

Komenda Główna PSP odnotowała zwiększoną liczbę szkoleń w systemie *e-learningowym* i ich udział w ogólnej puli szkoleń o 4,5%. W 2017 r. przeprowadzono 484 szkoleń w formule e-learning i blended learning, natomiast w 2018 r. – 506. Z uwagi na specyfikę działalności PSP prowadzenie nauki na odległość jest ograniczone, ponieważ wiele szkoleń w zakresie w podnoszenia kwalifikacji i umiejętności wymaga fizycznego udziału w szkoleniu, gdzie łączy się element teorii z praktyką.

Szkoła Główna Służby Pożarniczej zorganizowała i przeprowadziła szkolenie inspektorów ochrony przeciwpożarowej w formie blended learning. Na platformie e-learningowej zamieszczono 14 kursów/bloków tematycznych i blok organizacyjny wprowadzający do szkolenia (66 h e-wykładów, 5 h e-ćwiczeń) oraz 6 h zajęć praktycznych w laboratorium i 6h zajęć praktycznych w zakładzie pracy. Ponadto opracowano e-moduł wyboru prac końcowych, 6 zestawów e-testów egzaminacyjnych i e-ankiety ewaluacyjnej. W 2018 roku odbyły się 4 edycje szkolenia. Kurs zaliczyło 204 uczestników.

W SGSP prowadzone są studia podyplomowe w zakresie Bezpieczeństwo i Higiena Pracy, w części e-learningowe. W 2018 roku dokonano aktualizacji i przeprowadzenia na odległość 5 kursów komplementarnych dla słuchaczy studiów podyplomowych BHP-9 (ogółem 18 h

spośród 79 h dydaktycznych). Udostępniono słuchaczom 5 e-kursów/bloków tematycznych opartych na samokształceniu z opieką mentora nauczyciela oraz częściowo na modelu e-akademickim, forma kontaktu asynchroniczna (forum, komunikator pocztowy, e-mail). W 2018 roku kurs zaliczyło 92 słuchaczy.

SGSP prowadzi stacjonarne i niestacjonarne studia dla studentów Wydziału Inżynierii Bezpieczeństwa Pożarowego oraz Wydziału Inżynierii Bezpieczeństwa Cywilnego, w części e-learningowe. Dokonano modernizacji materiałów dydaktycznych do formatu na urządzenia mobilne (smartfony, tablety), aktualizowano i przeprowadzono na odległość 47 e-kursów dla studentów SGSP (ogółem 200 h z 880 h wykładów w formie tradycyjnej). Wdrożono 9 kursów komplementarnych w liczbie 40 godzin e-wykładów. Udostępniono studentom 47 kursów zdalnych/bloków tematycznych opartych na samokształceniu z opieką nauczyciela/mentora; forma kontaktu asynchroniczna (forum, komunikator pocztowy, e-mail). Odbył się również test zaliczeniowy umożliwiający wypełnienie deklaracji i aktywacji karty biblioteczej (dostęp uzyskało prawie 500 studentów).

We wspieraniu procesu dydaktycznego w SGSP wykorzystywana jest Witryna Edukacyjna. Po utworzeniu przez administratora zespołu kont grup studenckich, autor materiału/wykładowca samodzielnie zamieszcza materiały do pobrania i informacje dla studentów. Witryna Edukacyjna wspomaga również słuchaczy studiów podyplomowych w materiały dydaktyczne. Materiały dydaktyczne do 180 przedmiotów zostały udostępnione słuchaczom 12 rodzajów studiów podyplomowych Wydziałów Inżynierii Bezpieczeństwa Pożarowego i Inżynierii Bezpieczeństwa Cywilnego. Opracowano i zmodyfikowano ponad 450 plików autorskich materiałów dydaktycznych oraz opublikowano je w wersji skryptowej i udostępniono w Witrynie Edukacyjnej SGSP. Udostępnienie materiałów ułatwiło przygotowanie się ok. 600 słuchaczom studiów podyplomowych do zaliczeń i egzaminów.

Spostrzeżenia i trudności w realizacji zadań Celu 3

- Minister Zdrowia wskazuje, iż przyczyną ewentualnych trudności w realizacji monitorowania rozwiązań usprawniających system specjalizacji lekarskich poprzez skrócenie okresu uzyskiwania tytułu specjalisty może być ograniczone zainteresowanie lekarzy tą specjalizacją,
- SGSP wskazuje, że za mała liczba osób w Zespole, w tym od półtora roku brak designera treści, ogranicza możliwości opracowania większej liczby e-kursów przy obecnym modelu kształcenia na odległość oraz zachowaniu dotychczasowych standardów i wysokiej, jakości interaktywnych multimedialnych materiałów dydaktycznych wykorzystywanych w e-kursach. Trudnością napotykaną przy realizacji zadania jest jakość wizualna materiałów oraz nieprzestrzeganie praw autorskich do rysunków i zdjęć zamieszczanych w materiałach dydaktycznych przez ich autorów.

Podsumowanie prac w 2018 roku

Najważniejsze działania realizowane przez MSWiA w 2018 roku w zakresie PRiOL związane były z kontynuacją Programu modernizacji Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Ochrony Państwa w latach 2017 - 2020. Strategicznym celem tego programu jest stworzenie służbom odpowiedzialnym za bezpieczeństwo i porządek publiczny warunków

do istotnej poprawy sprawności i skuteczności ich działania, co ma spowodować zwiększenie poziomu bezpieczeństwa wewnętrznego państwa i ochrony obywateli. Cały program to łącznie 9,2 mld zł na cztery lata, 2017–2020, w tym na PSP ponad 1 700 mln zł, z tego na OSP 501 mln. Na inwestycje budowlane przeznaczono 2 346 mln zł, na zakupy środków transportu 1 218 mln zł, na sprzęt uzbrojenia i środki techniki specjalnej 259 mln zł, na sprzęt informatyki i łączności 873 mln zł, na wyposażenie osobiste i ochronę funkcjonariuszy 371 mln zł. Na wzrost uposażeń funkcjonariuszy przeznaczono kwotę 3 404 mln zł, a wynagrodzeń pracowników cywilnych – 738 mln zł. W 2017 r., wydatkowano niemal 1 400 mln zł, tj. 99,7% planu na tenże rok, a w 2018 r. została wydatkowana kwota około 1 900 mln zł, tj. 99,3% planu na 2018 r. W ramach wydatków na sprzęt transportowy były dofinansowywane zakupy pojazdów ratowniczo-gaśniczych dla jednostek OSP. W ramach montażu środków finansowych pochodzących z różnych źródeł, ogółem w roku 2018 zakupiono 455 samochodów pożarniczych.

Ponadto zakupiono ponad 4100 sztuk sprzętu dla jednostek krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego i prawie 8600 sztuk tego sprzętu dla pozostałych jednostek OSP. Zakupiono też m.in. prawie 2 tys. mobilnych terminali noszonych, ok. 3600 sztuk radiotelefonów oraz sprzęt dla jednostek OSP-tych włączonych do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego, i tych spoza systemu. Istotną rolę dla bezpieczeństwa funkcjonariuszy stanowi wyposażenie osobiste i ochronne zakupiono około 2800 sztuk hełmów strażackich dla jednostek OSP, ponad 5100 sztuk ubrań specjalnych dla jednostek OSP oraz 5207 ubrań specjalnych dla PSP.

Analiza dotychczasowych rozwiązań prawnych dotyczących ratownictwa w Polsce wykazała, że występuje rozproszenie kompetencji będące przyczyną wielu problemów organizacyjnych, zwłaszcza w zakresie możliwości współpracy różnych systemów i podmiotów ratowniczych. Stwarza to bariery organizacyjne w szczególności podczas prowadzenia zdarzeń na dużą skalę, jak również w sytuacjach, gdy wymagane są działania z zakresu różnych dziedzin ratownictwa. Biorąc pod uwagę powyższe, Komendant Główny PSP podjął inicjatywę dotyczącą kompleksowego uregulowania (uporządkowania) systemu ratowniczego w Polsce. W 2018 roku w KG PSP trwały prace nad projektem ustawy o Krajowym Systemie Ratowniczym, która ma nie tyle zastąpić, co zintegrować obecnie funkcjonujące systemy ratownicze.

Rekomendacje Zespołu do spraw opracowania projektu zmian w „Programie Ratownictwa i Ochrony Ludności na lata 2014 -2020”

Zarządzeniem Nr 5 Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 10 lutego 2017 roku został powołany Zespół do spraw opracowania projektu zmian w „Programie Ratownictwa i Ochrony Ludności na lata 2014-2020”. W skład zespołu wchodził przedstawiciele komórek organizacyjnych MSWiA, Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej, Komendy Głównej Policji, Komendy Głównej Straży Granicznej oraz Szefa Obrony Cywilnej Kraju. Zespół stwierdził, że jedną ze słabości/wad PRiOL jest brak podstawy do ubiegania się o środki finansowe, a stanowi on jedynie wyznacznik kierunków i priorytetów. Ponadto zadania ujęte w PRiOL są realizowane w ramach obowiązujących przepisów lub w innych dokumentach strategicznych (*Strategia na rzecz odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 roku, Program modernizacji służb)*), dlatego ewentualna rezygnacja z ww. Programu nie przyniesie negatywnych skutków dla realizacji tych zadań. Zespół zarekomendował podjęcie

przez MSWiA działań zmierzających do uchylenia Uchwały Nr 59/2014 Rady Ministrów dnia 29 kwietnia 2014 r. w sprawie przyjęcia *Programu Ratownictwa i Ochrony Ludności na lata 2014-2020* polegających na wcześniejszym porozumieniu się MSWiA z podmiotami uczestniczącymi w *Programie* (Ministerstwo Obrony Narodowej, Ministerstwo Zdrowia, społeczne organizacje ratownicze oraz Biuro Bezpieczeństwa Narodowego) w celu odstąpienia od dalszej realizacji PRiOL. Do czasu uchylenia uchwały zadania wskazane w *Programie* będą kontynuowane. Należy podkreślić, że 25 kwietnia 2018 roku podczas posiedzenia Rady ds. Ratownictwa przy Ministrze Spraw Wewnętrznych i Administracji, organizacje ratownicze pozytywnie zaopiniowały zamiar odstąpienia od realizacji *Programu Ratownictwa i Ochrony Ludności*.

W związku z powyższym Departament Ochrony Ludności i Zarządzania Kryzysowego podjął działania zmierzających do uchylenia *Programu*, polegające na:

- porozumieniu się MSWiA z podmiotami uczestniczącymi w *Programie* (Ministerstwo Obrony Narodowej, Ministerstwo Zdrowia, Biuro Bezpieczeństwa Narodowego) w celu odstąpienia od dalszej realizacji PRiOL,
- przygotowaniu przez MSWiA projektu *uchwały Rady Ministrów uchylającej uchwałę Nr 59/2014 Rady Ministrów z dnia 29 kwietnia 2014 r. w sprawie przyjęcia Programu Ratownictwa i Ochrony Ludności na lata 2014 - 2020*.

Dokumentacja w przedmiotowej sprawie przedłożona kierownictwu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji.